

DRAUGAS

PERIODICALS
June 24, 1999
Vol. LXXXVII

90th ANNIVERSARY

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, BIRŽELIO - JUNE 24, 1999

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06/23/99

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

90-IEJI METAI

Nr. 122

Kaina 50 ct

Lietuva aktyviai beldžiasi į NATO duris

Vilnius, birželio 23 d. (BNS) — Lietuva reiškia tvirtą paramą NATO veiksmams Kosovo provincijoje ir prašosi jau artimiausiu metu priimama į sąjungą.

Kalbėdamas NATO seminare Budapešte, Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus pažymėjo, kad euroatlantinės bendrijos veiksmams Kosove buvo „teisingi ir efektyvūs“. Jis priminė, kad Lietuva pareiškė paramą NATO operacijoms Kosove ir liko aktyvia sąjungos rėmėja, ieškant būdų atkurti taiką ir pastovumą regione.

Lietuvos vadovas išreiškė viltį, kad netrukus bus pradėta kalbėti apie „Europą po Kosovo“, kurioje veiks veiksmingi konfliktų uždarymo mechanizmai.

Prezidentas pabrėžė, kad Lietuva išsitikino, jog narystė sąjungoje reikalauja „ne tik galvoti, bet ir veikti“. Jis pažymėjo, kad Lietuva yra pasiuntusi humanitarinę pagalbą į Kosovą, dabar rengiasi deleguoti savo taikdarius ir policininkus taikos įvedimo uždavimui.

V. Adamkus nuomone, NATO yra svarbus veiksnys, užtikrinantis pastovumą Rytu ir Vidurio Europoje, o Lenkijos, Čekijos ir Vengrijos priėmimas į sąjungą padidino saugumą regione.

V. Adamkus, sukritikavo nuomonę, kad greitas Lietu-

vos priėmimas gali neigiamai atsilipti NATO santykiams su Rusija. „Aš įsitikinęs, kad šis susirūpinimas nėra pagrįstas, kaip ir teiginys, kad Rusijos žmonės baiminasi NATO kaimynystės“, sakė prezidentas.

Jis priminė, kad Lietuva su Rusija palaiko pragmatiskus ir dinamiškus santykius, be to, Rusija jau ribojasi su NATO valstybėmis. „Dešimtmečius Norvegija buvo Rusijos kaimynė, o Lenkijos narystė NATO priartino Aljansą ir prie Kaliningrado srities“, pažymėjo V. Adamkus.

Pabrėžęs, kad „NATO vis dar nesukomplektuota“, prezidentas sakė, kad Lietuva tikisi jau artimiausiu metu sulaukti jai palankaus sprendimo sąjungos plėtros klausimu.

Vėliau V. Adamkus susitiko su seminaro dalyvaujantiu NATO karinių pajėgų Europoje vyriausiojo vado generolo Wesley Clark, kuris nuosirdžiai pasveikino Lietuvos Respublikos pasiryžimą prisidėti prie taikos palaikymo operacijų Kosove (Lietuva ketina į Kosovą pasiųsti 30 savo karių, kurie veiktų drauge su Lenkijos ir Ukrainos kariškiais).

V. Adamkus informavo generolą apie Lietuvos ginkluotųjų pajėgų modernizavimą, siekiant atitikti NATO reikalavimus.

R. Ozolas: Izraelio ambasadorius turėtų „susikrauti lagaminus“

Vilnius, birželio 23 d. (Elta) — Seimo pirmininko pavaduotojas Romualdas Ozolas pareiškė pasipiktinimą paskutiniu Izraelio ambasadoriaus Oded Ben Hur išpuoliu prieš Lietuvą ir paragino Užsienio reikalų ministeriją tartis su Izraeliu dėl naujo ambasadoriaus paskyrimo.

„Ambasadorius neleistinai kišasi į mūsų vidaus reikalus, savaip interpretuodamas Lietuvos prezidento veiksmus, mūsų teisėtumą, negerbia mūsų valstybės, įžeidžia mūsų bendruomenę ir tai daro jau nebe pirmą kartą. Esu įsitikinęs, kad matyti poną Oded Ben Hur Izraelio ambasadoriumi Lietuvai toliu mums tikrai nepriimtina“, sakoma R. Ozolo laiške užsienio reikalų ministrui Algirdui Saudargui.

Seimo pirmininko pavaduotojas teigia esąs įsitikinęs, kad O. Ben Hur „padarė viską, stengdamasis sukurstyti žydus ir lietuvius, suniekinti Lietuvos valstybę“.

A. Saudargas raginamas su Izraelio valdžia aptarti, ar neatsirastų tinkamesnis ambasadorius šiai valstybei atstovauti Lietuvoje.

Spaudo praneša, kad pirmadienį vakare kalbėdamas JAV žydų bendruomenių sąjungos ir Lietuvos žydų bendruomenės vakarieneje Vilniaus Rotušėje, Izraelio ambasadorius O. Ben Hur pareiškė, jog karo nusikaltėliai Lietuvoje jaučiasi lyg rojuje. Pasak diplomato, Baltijos valstybės bus nelengva integruoti į Europą, jeigu jos nesiskaitys su praeitimi, atvirai neįvardys to, kas įvyko.

O. Ben Hur nebe pirmą kartą Lietuvos valdžios pareigūnus pribloškia savo pareiškimais. 1997 m. rugsėjį minint žydaus žydų mąstytojo Gaono 200-ąsias mirties metines, Izraelio ambasadorius taip pat pareiškė, kad Lietuva neteisėta holokausto nusikaltimais kaltinamų asmenų.

Užsienio reikalų ministerija nekommentavo vieno iš Seimo vadovų raginimo tartis dėl galimybės pakeisti dabartinį Izraelio ambasadorių, prezidentūra atsisakė komentuoti žiniasklaidos pranešimus apie Izraelio diplomato pasakytus žodžius.



Nuotr.: 1941-ųjų birželio 23-osios sukilimo minėjimas Kaune, senosiose Karmelių kapinėse, prie paminklo žuvusiems partizanams. (Elta)

Socialliberalai prieštarauja mirties bausmės panaikinimui

Vilnius, birželio 23 d. (Elta) — Teisininko Artūro Paulausko vadovaujama Naujoji sąjunga (socialliberalai) pareiškė nekeičianti savo nuostatos, kad Lietuvoje dar neatejo laikas panaikinti mirties bausmės.

„Vadovaujantis humaniškais interesais, taip pat valstybės interesais siekiant narystės Europos Sąjungoje, toks žingsnis buvo racionalus. Tačiau priimant sprendimą nebuvo atsižvelgta nei į šalies kriminogeninę padėtį, nei į Lietuvos gyventojų nuomonę šiuo klausimu“, sakoma trečiadienį Eltai perduotame Naujosios sąjungos pirmininko pareiškime, kuris pasirodė kitą dieną po to, kai Seimas patvirtino Europos žmogaus teisių konvencijos 6-ąjį protokolą dėl mirties bausmės panaikinimo.

„Po tokio Seimo sprendimo akmuo nuo širdies turėjo nukristi ne vienam sunkiam nusikaltėliui. Valdžia, turinti vykdyti teisingumą, atsisakė aukščiausios bausmės, bet nusikaltėliai — ne“, teigiama dokumente. Pasak pareiškimo, Konvencijos 6-ojo protokolo patvirtinimas Seime užbaigė mirties bausmės panaikinimo teisinę procedūrą Lietuvoje. Praėjusių metų pabaigoje Konstitucinis teismas nustatė, kad mirties bausmė prieštarauja Lietuvos Konstitucijai, be kita ko, nustatantiai teisę į gyvybę. Pernai gruodį Seimas, atsižvelgdamas į Konstitucinio teismo sprendimą, priėmė pataisą Baudžiamajame kodekse, kuriomis mirties bausmė panaikinta, o visiems iki to laiko į nubaustiems nustatyta įkalinimo iki gyvos galvos bausmė.

Atskleisti Artūro Paulausko nužudymo rengėjai

Vilnius, birželio 23 d. (BNS) — Lietuvos kriminalinė policija atskleidė rengtą pasikėsinimą į buvusį generalinį prokurorą bei kandidatą į Lietuvos prezidentus, o dabar politiką ir advokatą Artūrą Paulauską.

Dienraštis „Respublika“ trečiadienį rašo, kad neseniai pareigūnai sulaukė keturis įtariamuosius, tačiau pagrindiniai rūsio nusikaltimo organizatoriai ir užsakovai dar nesulaikyti.

Galutinis taškas, išsklaidęs abejones, ar iš tikrųjų rengtas pasikėsinimas į žinomą visuomenės veikėją, buvo pas vieną įtariamųjų rasti A. Paulausko važinėjimo po Lietuvą maršrutai bei užrašai, kuriuose pažymėta kada, su kuo išeina iš namų ir grįžta buvęs prokuroras.

Pasak dienraščio, nusikaltimą planavęs Kauno nusikaltėlių pasaulio „elitas“ pasamdė mažą maziąsias kečius žudikus, todėl bent vieno jų paleisti šūviai į A. Paulauską turėjo būti mirtini. Nusikaltimo vykdytojams buvo

Kaune paminėtas 1941-ųjų birželio sukilimas

Kaunas, birželio 23 d. (Elta) — Senosiose Karmelių kapinėse, prie paminklo „Žuvusiems partizanams“, trečiadienį kauniečiai paminėjo 1941 metų birželio 23-osios sukilimo įvykius.

Šiai sukilimui skirtose Atminties valandoje dalyvavo Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos atstovai Lietuvoje Gabrielius Landsbergis, vienas iš Lietuvos aktyvių fronto organizatorių ir vadovų dr. Adolfas Damušis.

Susirinkusieji Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje prie Laisvės paminklo ir Nežinomąjo kario kapo padėjo gėlių. Vėliau sukilimo dalyviai buvo pagerbti Lietuvos kariuomenės ramovė.

Šiemet sukanka 58 metai, kai Lietuvos aktyvių fronto vadovaujama visa tauta sukilė prieš sovietinę okupaciją. 1941 metų birželio 22 dieną Kaune sudaryta Lietuvos vyriausybė paskelbė, kad atkuriamą nepriklausomą Lietuvą.

Lietuvos sukilėlių sąjungos tarybos teigimu, ši data turėtų būti minima kaip viena svarbiausių Lietuvos valstybės bei tautos istorijoje.

Lietuvoje bus įkurtas JAV FBI skyrius

Washington, DC, birželio 2 d. (JBANC) — Jungtinių Valstijų Federalinio tyrimų biuro (FBI) direktorius Louis J. Freeh pareiškė, jog FBI sutinka įsteigti savo įstaigą Lietuvoje bei Latvijoje. Tokia įstaiga jau veikia Estijos sostinėje Taline.

Jungtinis Amerikos Baltų komitetas (Joint Baltic American National Committee, Inc.) dar gegužės 18 dieną nusistatė laišką FBI direktoriui, prašydamas padėti Baltijos valstybėms, kovojantioms su organizuotu nusikaltamumu, pasauline prekyba narkotikais, kitais masiškai paplitusiais nusikaltimais.

JBANC savo laiške pabrėžė, jog Baltijos valstybės, išsivadavusios iš buvusios Sovietų Sąjungos okupacijos, sukūrė laisvą teisėsaugos sistemą, stengiasi kovoti su paveldėta iš sovietinių laikų korupcija, biurokratija. JBANC teigimu, FBI padalinio egzistavimas tik vienoje iš Baltijos valstybių — Estijoje — gali palikti dirvą nusikaltimų plitimui kitose dviejose — Lietuvos ir Latvijos — valstybėse.

JAV Senatas jau praėjusią savaitę priėmė veiksmų planą kovai su organizuotu nusikaltamumu bei korupcija Centro ir Rytų Europoje. Artimiausiu metu ji turėtų patvirtinti Atstovų rūmai.

žadama sumokėti apie 50,000 JAV dolerių. P pinigų vykdytojams turėjo perduoti Kauno nusikaltamumo pasaulio atstovai, o visa operacija kontroliuota moteris.

A. Paulauskas teigė žinąs, kad pasikėsinimą į jį nušauti organizavo Kauno nusikaltamumo pasaulio „žymybė“ Henrikas Daktaras, dabar už turto prievartavimą bausmę atliekantis Vilniaus griežtojo režimo pataisos darbų kolonijoje. Teisiant H. Daktarą, pravarde Henytė, A. Paulauskas buvo valstybės kaltintoju.

Vyriausybei siūloma pirkti „Lietuvos aidą“ akcijų

Vilnius, birželio 23 d. (Elta) — Pastaruoju metu atkakliai siekęs užvaldyti kontrolinį „Lietuvos aidą“ akcijų paketą, Reformų partijos pirmininkas Algirdas Pilvelis pakeitė taktiką ir trečiadienį pateikė netikėtą pasiūlymą vyriausybei, siūlydamas iš jo pirkti 34 proc. Uždardosios akcinės bendrovės „Lietuvos aidas“ akcijų.

39 proc. akcijų turintis A. Pilvelis mato prasmę iš dalies „suvalstybinti“ šį dienraštį, nes yra įsitikinęs, kad jis galėtų tapti tam tikra atsvara komercinėje žiniasklaidoje propaguojamam blogiui. Jo manymu, menkavertės bulvarinės spaudos sensacijos žaloja jaunimą ir „piličius atitraukia nuo tautinės savimono bei patriotizmo, kuris reikalingas kaip oras tautos sveikatai gyvenimui“.

A. Pilvelis ilgokai atakavo konservatorių politinę tarybą, prašydamas leidimo įsigyti truputį daugiau kaip 11 proc. „Lietuvos aidą“ akcijų. Praėjusią savaitę jis netgi, prašė prezidento paveikti šį procesą. Tačiau valstybės vadovo atsotė spaudai Violeta Gaizauskaitė viešai patikino, kad „prezidentas neįtakoja ir neįtakos akcijų dalybų, nes tai būtų ir laisvos rinkos, ir spaudos laisvės principų pažeidimas“.

Nesulaukęs jokio konservatorių atsakymo, A. Pilvelis jį tylėjimą priima kaip nenorą dalytis akcijomis.

Birželio 14 d. laikraštis galėjo ir nebeįsiti, jeigu A. Pilvelis nebūtų sumokėjęs „Spaudos“ įmonei 5,000 litų skolos. Vėliau už laikraščio spausdinimą jis sumokėjo dar 7,500 litų.

A. Pilvelis sako laukias greito ministro pirmininko Rolando Pakso atsakymo ir tikis, kad premjeras supras jo rūpestį „dėl Lietuvos aidą“ likimo, nes šiandien Lietuvai būtina turėti valstybės dienraštį.

Vladimir Žirinovskij pranašauja karą Pabaltijje

Strasbūras, birželio 23 d. (BNS) — Skandalizavęs Rusijos politikas Vladimir Žirinovskij spaudos konferencijoje Strasbūre trečiadienį pareiškė, kad NATO sukelė karą Balkanuose, nes atvirai pasikebti karą Rusijai, „kaip tai padarė Napoleonas ir Hitleris, sąjunga bijo, todėl pradeda nuo nedidelių konfliktų“.

Pasak V. Žirinovskij Baltijos valstybėse vyks karas, kurį panaudodama tautinių mažumų problema, sukels besipiečianti į Rytus NATO.

Rusijos liberalų demokratų partijos vadas numato, kad artimiausiu metu NATO pradės bombarduoti Ukrainą, prieš tai išprovokavusi ten etninę konfliktą su Krymo totoriais.

„Taip pat bus panaudota galimybė pakariauti Užkaukazėje, kur vyks azerbaidžaniečių ir armėnų bei Gruzijos ir Azerbaidžano karai, kuriuose dalyvaus NATO“, teigia V. Žirinovskij.

„Po kelerių metų toks pat konfliktas kils ir Baltijos šalyse, ir jame Rusija panaudos vakarietiškus ginklus rusų mažumos teisėms ginti“, pareiškė rusų politikas.

— oficiozų“.

Jeigu vyriausybė sutiktų su pasiūlymu, verslininkas ir politikas A. Pilvelis pasiektų didelio pelno — jam svarbūs esą valstybės tikslai. Anot jo, vyriausybės kontroliuojamas „Lietuvos aidas“ taptų populiariausiu dienraščiu, nes be dabartinių informacijos jame gautų būti skelbiami ir privatizuojamų bei pardudamų objektų sąrašai, kita verslo informacija. Antra vertus, savo akcijų turintieji valstybės būtų lengviau patraukti atsakomybės tuos asmenis, kurie sąmoningai žlugdė dienraštį ir vedė jį į bankrotą.

A. Pilvelis įsitikinęs, kad „Lietuvos aidą“ bankrotu per savo statytinį Aleksejų Bočarovą siekia Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) valdybos pirmininkas Gediminas Vagnorius.

* Lietuvos tarptautinio teatro festivalio LIFE direktoriui Rutai Vanagaičiai pasiūlyta dirbti premjero Rolando Pakso raštinėje — valstybės konsultante ryšiams su visuomene. Pasak vyriausybės kanclerės Dabios Kutraitės, naujos pareigos funkcija būtų kurti naują vyriausybės įvaizdį, rūpintis jos darbo viešumu ir skaidrumu. Teatologė R. Vanagaitė per 8 metus Vilniuje surengė penkis šiuolaikinio teatro meno festivalius, tačiau neseniai pasibaigęs festivalis jo organizatorei atnešė didelių nusivylimų žiurovams ir skolų.

* Nuo birželio 23 d. ministro pirmininko Rolando Pakso sprendimu, vyriausybės posėdžiai vyks viešai. Žiniasklaidos atstovai galės dalyvauti beveik visuose posėdžiuose ir informuoti visuomenę. Žurnalistai nepageidautini sprendžiant valstybės paslapčių arba jei to pageidautų visi ministrai. Be to, jiems teks laikytis kai kurių taisyklių. Pasak premjero atstovo spaudai Jono Čekuolio, posėdžių metu bus reikalaujama drausmės bei rimties, žurnalistams nevalia bus triukšmauti, plepėti ir kienti, „tampyti už skvernu“ salėje dominantių pareigūnų. Prieš ką nors kalbinant, teks kreiptis į spaudos tarnybos darbuotojus. Taisyklių nepaisančiam žurnalistui iš pradžių bus daroma pastaba, jei to nepakaks, gali būti atimtas leidimas.

* Vilniuje trečiadienį prie Kelių policijos pastato aptikta karo metu aviacijos bomba, kurią surado automobilių apžiūros aikštelėje statantys darbininkai. Apie radinį pranešta Krašto apsaugos ministerijos „Geležinio vilko“ motorizuotosios pestininkų brigados išminuotojams, kurie išgabeno sprogmenį į poligoną ir ten sunaikino. Anot pareigūnų, I ir II pasaulinio karo metų bombos — jokia sensacija, kiekvieną savaitę jų surandama po kelias, nes per abu karus Lietuva buvo gausiai nusesta sprogmenimis. (BNS)

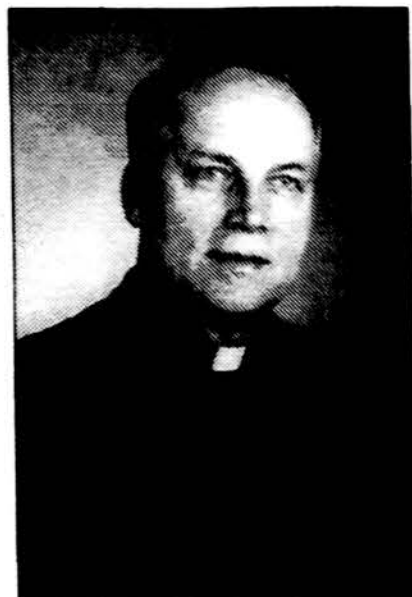
KALENDORIUS

Birželio 24 d. — Šv. Jono Krikštytojo gimimas. Budyte, Eilvitas, Eilvite, Simplicijus.

Birželio 25 d. — Baniute, Febrinija, Geistautas, Geistautė, Mantminas, Prosperas, Vilhelmas. 1993 m. Lietuvoje vėl įvestas litas.

LIETUVIŲ TELKINIAI

WORCESTER, MA



Kun. Ricardas Jakubauskas

SUTEIKĖ KUNIGYSTĖS ŠVENTIMUS

Birželio 5 dieną vietos vyskupas Daniel P. Reilly, D.D., suteikė kunigystės šventimus trimis diakonams. Vienas jų yra lietuvis Ricardas Algimantas Jakubauskas.

Iškilmingoje procesijoje, nusiųsioje beveik per visą katedrą, sudarė vyskupai, prelatai, kunigai, chorui giedant ir katedros orkestrui pritariant „Go up to the Altar of God“ giesmę, laimingai šypsodamiesi ejo trys diakonai. Kiekvienas jų atsisėdo prie savo šeimos. Netrukus jie buvo pakviesti prie altoriaus. Šios didingos ir iškilmingos apeigos, kurią kartu su vyskupu Daniel Reilly koncelebravo vyskupas aukziliaras George Rueger ir arti 70 kunigų. Iš vyskupo rankų, šventosios Dvasios veikimu, diakonai gavo kunigystės šventimus. „Tu esi kunigas per amžius“, — tarė vyskupas D. Reilly, uždejęs rankas ant Ricardo Jakubausko ir jo konfratų galvų. Jie buvo perrengti kunigų drabužiais. Džiaugsmas pripildė tikinčiųjų širdis ir reikšėsi nesiliaujančiais rankų plojimais, kai Ricardas Jakubauskas, John Lizewski ir James Mazzone ejo pasveikinti savo šeimas. Paskui visi trys, kartu stovėdami, atsuko į tikinčiuosius, kurių buvo pilna katedra.

Po Mišių, vėl didingoje procesijoje, chorui džiaugsmingai giedant, orkestrui trimituojant „Now thank we all our God“ giesmę, visiems dalyviams padėką reiškiant gausiais plojimais, išsijudėjo naujuosius kunigus iš katedros.

Primicijanto pagerbimo pokylis

Pasidalinę dvasią jaudinančiais įspūdziais, vyko į Maironio Parką, kuriame Jakubauskų šeima primicijantui Ricardui surošė pagerbimo gražų pokylį. Šalia šeimos, giminių, artimųjų ir primicijanto draugų, dalyvavo daug amerikiečių kunigų, sešeli vienuolių, lietuvių parapijų kunigai — Aušros Vartų klebonas kun. Alfonsas Volungis, Šv. Kazimiero adm. kun. Antanas Nockūnas, MIC, asistentas kun. Jonas Petrauskas, MIC, ir daug kitų ne lietuvių svečių ir viešnių, pripildžiusių Maironio parko didžiąją salę.

Visus trumpai pasveikino pokyliu vadovavę primicijanto brolis Romas Jakubauskas. Jis pristatė vyriausiąjį brolį dr. Henriką, kuris taręs porą žodžių, pakvietė visus tostui primicijanto garbei. Malda prieš vaišes sukalbėjo primicijantas Ricardas. Po vaišių vyko kai kurių svečių amerikiečių kunigų sveikinimai. Jie visi išreiškė primi-

cijanto Ricardo nuolankumą, paprastumą su visais, nepaisant amžiaus ar profesijos, tikindami, kad jis tikrai bus geras sielų ganytojas, vedantis žmones išganymo keliu. Worcesterio lietuvių organizacijos tarybos vadru sveikino tarybos pirm. Petras Molis. Prieš porą dienų grįždamas iš Lietuvos atgabenęs gražią lietuvišką stulą, jų skautų vardu uždėjo primicijantui ant kaklo.

Pabaigoje giliai sujaudintas primicijantas, savo kalboje pareiškė: „Dėkoju Dievui prie kurio artiau priartėjau. Padėsiu visiems prie Jo artėti, nes Dievas visus myli. Myliu ir aš jus, ir kasdien prisiminis maldose. Ačiū visiems“.

Po to kiekvienas asmeniškai galejo pasikalbėti, pasveikinti primicijantą ir gauti Primicijų palaiminimą.

Pirmosios iškilmingos šv. Mišios

Birželio 6 d. 3 val. p.p. primicijantas Ricardas Jakubauskas Šv. Juozapo parapijos (ne lietuvių) bažnyčioje, Auburn, MA, aukėjo pirmąsias iškilmingas šv. Mišias, kartu koncelebruojant dešimčiai jo artimiausių konfratų. Mišių skaitinius skaitė John Gawienowski ir seselė Rose Clarisse Gadoury, SSA. Pamokslą sakė primicijantas — tema „Eucharistija“. Aukojimo dovanas nešė primicijanto broliai dr. Henrikas ir Romas su žmonomis. Primicijantas džiaugėsi, kad turėjo tiek stiprybės dalyvauti jo motinėle, priimti iš sūnaus kunigo rankų komuniją ir gauti Palaiminimą. Šios iškilmes buvo kupinos džiaugsmo ne tik Jakubauskų šeimai, giminiams, visiems pamaldų dalyviams, bet ypač mums, lietuviams. Jau daug metų lietuvių kunigų parapijose nebūta, nes nebuvo pašaukimų ir kunigus. Kai kurie sakėsi niekad nematę šventimų ir kunigus, o kurie ir matė, tai būvę labai seniai. Džiaugiamės lietuvių kunigų, tik mažą vilčių, kad lietuvių parapijos ji matys. Gražiai giedoję šios parapijos choras, solistai. Po Mišių giedant „To Jesus Christ, Our Sovereign King“ ilga procesija iškilmingai pajudėjo nuo altoriaus ir primicijantui laimiant pamazų ejo iš bažnyčios, tikintiesiems audringai plojant. Šios procesijos klebonas pakvietė visus šv. Mišių dalyvius į parapijos salę užkandžiams, kuriuos paruošė parapija, nes klebonas sakė, kad primicijantas yra labai mylimas ir laikomas savu. Kvietė visus vaišintis, neskubėti, priimti primicijų palaiminimą ir asmeniškai su kunigu Ricardu pasikalbėti. Buvo tikra dvasiškai gaivinanti, maloniai praleista sekmadienio popietė.

Ricardas A. Jakubauskas yra Leopoldo ir Eugenijos Jakubauskų jauniausias sūnus. Gimė 1943 m. lapkričio 29 d. Kaune. 1944 m. vasarą, Raudonajai armijai artėjant prie Nemuno krantų, Jakubauskų šeima su trimis mažais vaikais karo audros buvo nublokšta į Vokietiją.

1949 m. atvyko į JAV ir apsigyveno Worcesteryje. Ricardas baigė Šv. Petro gimnaziją. Mėgo sportą, muziką. Priklausė lietuvių skautų organizacijai — skautas akademikas. Clark universitete studijavo anglų kalbą ir 1966 baigė bakalaurą laipsniu. Studijodamas universitete, Ricardas dirbo Šv. Vincento ligoninėje Medical — Psych skyriuje. Matydavo daug kenciančių li-



St. Petersburg, FL, Romo Kalantos šaulių kuopos nariai š.m. gegužės 23 d. prieš šv. Mišias laukia vėliau įnešimo.

gonių. Ricardas kartu su jais išgyveno jų skausmus. Mylėjo jaunimą, ypač apleistuosius ir dirbo su jais „Job Corps“. Devynierius metus buvo Barre's Stetson For Boys auklėtoju (counselor) ir tuo pačiu Assumption kolegijoje pasiekė magistro laipsnį ir C.A.G.S. iš psichologijos, ir jaunimo auklėjimo.

Ricardas tarnavo JAV kariuomenės medicinos daliniuose įvairiose šio krašto vietovėse. 1994 m. mirė tėvelis Leopoldas Jankauskas, kurio netektį žmona Eugenija Jakubauskienė bei sūnūs — dr. Henrikas ir Romas su šeima — Ricardas skaudžiai pergyveno. Jis ypač pasižymėjo religingumu.

Tuo laikotarpiu Ricardui didelę įtaką padarė kunigai su kuriais palaikė artimus ryšius, o dažnose rekolekcijose Pasionistų vienuolyne Springfield, MA, Ricardo širdyje brendė Kristaus kvietimas tapti Jo vynuogyno darbininku. Visiškai apsiėmęs būti kunigu, 1955 m. Ricardas Pope John XXIII seminarijoje Weston, MA, pradėjo studijuoti teologiją, 1999 m. ją baigdamas magistro laipsniu.

Naujasis kunigas Ricardas pareiškė: „Kai kunigas noriu būti šaltiniu Kristaus meilės, tekancios ir žmonių širdis, kad jie artėtų artiau prie Dievo“.

Branginkime kunigus, gerbkime juos, nes pats Dievas atsiliepia kunigui per šv. Mišias, nužengdamas ant altoriaus ir jo pašventintas rankas, tariant konkrakcijos žodžius. Kunigas ir tikintieji savo akimis matome tik tą mažutę ostiją, bet tikėjimo akimis turime matyti patį Jėzų Kristų, kurį kunigas iškviečia ant altoriaus. Kristus tikrai yra su mumis.

Sveikiname kunigą Ricardą. Linkime sveikatos, ištvermės Dievo ir žmonių tarnyboje.

J.M.

GEGUŽINĖS PAMALDOS

Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje visą gegužės mėnesį kasdien ritymis po lietuvišką Mišių buvo skaitoma Švč. Mergelės Marijos litanija, parapijos administratorius kun. Antanas Nockūnas, MIC, kalbėdavo rožinį, o per ištisus metus kasdien per šv. Mišias sako pamokslėlį, nepaisant žmonių skaičiaus. Parapijos choras, vadovaujamas vargonininkės Onos Valinskienės, gegužės mėnesį sekmadieniais Marijos garbei skirtų giesmių garsais per Mišias pripildė besimeldžiančių širdis, ypač daug gražių prisiminimų sukeliančią „Sveika Marija, Motina Dievo...“

Aušros Vartų parapijos bažnyčioje sekmadieniais prieš šv. Mišias ištisus metus kalbamas rožinis. Taip, kad Worcesteryje didžiuliam dar turėdami gyvas lietuvių parapijas, kurias aptarnauja ir lietuvių kunigai. Šv. Kazimiero parapijos adm. kun. Antanas Nockūnas, MIC, Asistentas visų gerbiamas ir mylimas

kun. Jonas Petrauskas, MIC. Aušros Vartų parapijai jau daugelis metų vadovauja ir labai gražiai parapiją užlaiko klebonas kun. Alfonsas Volungis. Vietos vyskupas Daniel Reilly, kuris Worcesterio vyskupijos ribose darbuojasi dar tik porą metų, taip teigia: „Jei negalim atidaryti, o tikrai ne vienos bažnyčios neuždarysiu. Nė vieno kunigo neatleisiu, jeigu jis pilnai aptarnauja savo parapiją“. Jo pirmtakas, amžinos atminties vyskupas Timothy Harrington, uždavė Šv. Juozapo bažnyčiai, kuri buvo reikalinga didelio remonto, o parapijietiai tam darbui nesutelkė pakankamai lėšų.

Popiežius Jonas-Paulius II, Worcesterio vyskupijos tikintiesiems vadovauti paskyrė buvusį Norwich, CT, vyskupijos ganytoją vyskupą Daniell Reilly. Susipažinęs su vyskupijos pastoracine veikla, Šv. Juozapo uždarytos bažnyčios padėtimi — netrukus ją ir atidarė. Tose didingose ir gražioje iškilmėse dalyvavo Šv. Mišias aukėjo, pamokslą pasakė pats vyskupas. Dalyvavo daug kunigų ir pilnutele bažnyčia tikinčiųjų. Choras, muzika, giesmės, žmonių veidais riedėjo džiaugsmo ašaros ir mano pačios, nes buvo tarsi dangus ant žemės.

J.M.

PALM BEACH, FL

VASAROS SUSITIKIMAI TĖSIASI

Vasaros sezonui atėjus, šis lietuvių telkinys ištūsto: vieni išsirengę Lietuvon, kiti patogiai įsitaisę šiaurės vėsuose. Dėl prakiurusio dangaus ir pabendravimo pietus birželio 8 d. susirinko mažiau, nei įprasta. Dalyvių pasveikinę LB apylinkės pirm. V. Šalčinus priminė, kad birželis, pats gražiausias mėnuo, yra paženklins Lietuvą šiaubu bei kantiomis. Jis pakvietė susikaupus prisiminti anų birželių skriaudas ir pagerbti jų aukas.

Pirmininkas pranešė apie a.a. Povilo Labanausko mirtį ir šermenis birželio 10 d. 10 val. Palm Beach Memorial Gardens koplyčioje (apie tai plačiau atskirai).

Kun. V. Piktura kūkliai atšventė savo kunigystės jubiliejų Matulaičio slaugos namuose. Šv. Mišias koncelebravo keturi negalių paveikti namų rezidentai kunigai. Jis pats pasakė pamokslą apie ryšį tarp kunigo ir tikinčiųjų.

LB apyl. valdyba jam nusistatė sveikinimą, kuriame sakoma: „Jums švenčiant šią reikšmingą sukaktį, su dekinumu prisimename Jūsų ilgų metų rūpestį mūsų sielovados reikalais. Deja, Dievo valia nulėmė kitaip... Gaila, kad negalime drauge su Jumis švęsti šį neeilinį jubiliejų, paspausti Jums ranką ir dalintis džiaugsmais bei skausmais... Tegul Dievas Jus laimina ir lengvina Jūsų dienas!“ Jubi-

liatas nuosirdžiai dėkojo už šiuos ir šios apylinkės lietuvių gausius sveikinimus ir džiaugėsi jam pareikštu draugiškumu bei meile. Sakėsi esąs visų labai pasiilgęs.

JAV LB Krašto valdyba ragina užpildyti anketas „Master Card“ kredito kortelei, kurioje įrašytas JAV LB pavadinimas su vėliu, gauti, Krašto valdyba gauna nuosimtį nuo kortelės naudotojų kreditų sumos. Pirm. V. Šalčinus patarė tokias kredito korteles išsigyti. Keli dalyviai anketas pasiėmė, kitiems jie bus pasiūlyti kitą kartą.

J. Mildazių pranešė, kad BALFO direktorių suvažiavimas, puota ir programa čia įvyks spalio 29-30 d.

Pokalbyje „Svetimos žaidžios Lietuvos ūkyje“ V. Šalčinus apžvelgė tris iš sveturių kylančius neigiamus poveikius Lietuvos ekonomikai ir valstybės išdui. Dėl krizės Rusijoje Lietuva neteko pagrindinio prekybos partnerio. Atsirado prekybos perteklius, sumažėjo gamyba, iškilo bedarbių bėda. Kitą žałą daro Rusijos naftos susivienijimo „Lukoil“ pagal sutartis neteisėtai žaliavos tiekimo suilaikymas jos perdirbimo įmonėje „Mazeikių nafta“. Kiekviena produkciją stabdanti diena neša jai ir valstybei didelių nuostolių. Pagaliau kai kurių Europos valstybių reikalavimas nedelsiant uždaryti Ignalinos atominę elektrinę pakenks pačių apsirūpinimui pigia elektros energija ir bus netekta didelių pajamų iš jos eksporto į kitas šalis.

Dalyviams pageidaujant, V. Šalčinus dar kalbėjo tema „Demokratijos vingiai Lietuvoje“. Vyriausybės nestabilumo pasitaiko įvairiose šalyse, tai nereiškia stebėtis, kad Lietuvoje, kur yra 35 politinės partijos ar grupuotės nuo 1990 metų jau susidarė 9-ji vyriausybė. Keista, kad jos krizė kilo per V. Adamkui pareiškus nepasitikėjimą ne vyriausybės darbu, bet tik premjeru G. Vagnoriūmi.

Vengdamas konflikto su prezidentu, jis atsistatydino. Tačiau konservatoriai, tarsi užgauti nesutiko, kad prezidentas skirtų kitą konservatorių premjeru.

Kurį laiką vyko politiniai manevrai ir eėjimai, kol prez. V. Adamkus pasiūlė Seimui tvirtinti kandidatą į premjerą — Vilniaus merą ir konservatorių valdybos narį Rolandą Pakšą. Nors Seimas jį ir jo vyriausybės programą patvirtino, tačiau konservatoriai nelaiko nei jo, nei kitų ministrų TS(LK) partijos delegatais vyriausybėje. Tuo tarpu valdančios koalicijos partneriai, krikščionys demokratai, nepatenkinti tokiu konservatorių elgesiu, nutraukė su jais koalicijos sutartį, bet delegavo savo partijos narius A. Saudargą ir C. Stankevičių bati LKDP atstovais vyriausybėje. Po visų politinių vingių, Lietuva turi naują vyriausybę — 7 konservatoriai, 2 krikdemai, 1 centristas ir 5 nepartiniai.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60639-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60639-5589.

Matindami pašto išlaidas, pakvitevimų už prenumeratą nesimčiame. Prie pavarės ir adreso, siųsdami laikraštį patymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$50.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$57.50	\$38.00
Tik šaltadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$30.00	\$20.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$32.50	\$21.00
Užsienietis Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$50.00	
Tik šaltadienio laida oro paštu	\$160.00	\$80.00	
Tik šaltadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Binkaitienė

Administratorius — Valentinas Krumpelis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimkalis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šaltadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šaltadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį netaisako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy ar net išmeta. Nenaudotų straipsnių nesugrąžina. Siunčiant prašome prilaikyti kopiją.

Turint galvoje Lietuvos žmonių nepasitikėjimą, įtarumą ir demokratinių nesubrendimą, valdyti šalį nebus lengva ir naujai vyriausybei. Tas žmonių nuotaikas paprastai, bet vaizdžiai apibūdino R. Pakso motina, apsiaverkus dėl sūnaus sutikimo būti premjeru, sakydama: „Kai nevertsi, kai sūnus į tokią vietą eina. Kiek premjerų jau turėjome, o ar buvo bent vienas geras — visi apjuodinti, apdrabstyti. Bijau, kad ir mano sūnus bus suniekinamas ir išmestas tarsi į šiukšlyną. Kitaip nebūna“.

LB apyl. pabendravimo pietus vyks kiekvieno mėnesio antrą antradienį, 1 val. Piccadilly restorane ir vasaros metu. Paprastai nuo 1:30 iki 3 val. p.p. vyksta visuomeniniai pranešimai, būna kalbama vietos gyventojų ar Lietuvos aktualiais reikalais, tačiau privačiam pabendravimui žmonės gali rinktis anksčiau.

TARĖ SUDIE POVILUI LABANAUSKUI

Birželio 10 d. lietuviai ir lietuviškos organizacijos atsisveikino su buvusiu jūrų kapitonu inž. Povilu Labanausku, kuris gegužės 28 d. ramiai iškeliavo į Amžinybę. Šermenų tvarka buvo suzinota vėlokai, tai žinia ne visus pasiekė. Dalyvavo apie dešimt velionio artimųjų bei apie 30 kitų. Šermenų tvarką vedė Algis Jurenas.

Kun. A. Čepanio parinkti skaitiniai, maldos ir pamokslas žadino rimtį bei susimąstymą apie kiekvieno neišvengiamą likimą, o kartu ir viltį susitikti Amžinybėje.

LB apyl. pirm. V. Šalčinus pastebėjo, jog velionio nuopelnai tautai iškelia jį aukščiausiai daugelį kitų. Dėl to jis išlydimas su pagarba. Šio tylaus žmogaus darbai ne visais žinomi, dėl to pirmininkas juos suglaustai atskleidė.

Su velioniu atsiveikinant, LB apyl. pirm. V. Šalčinus pastebėjo, jog velionio nuopelnai tautai iškelia jį aukščiausiai daugelį kitų. Dėl to jis išlydimas su pagarba. Šio tylaus žmogaus darbai ne visais žinomi, dėl to pirmininkas juos suglaustai atskleidė.

Su velioniu atsiveikinant, LB apyl. pirm. V. Šalčinus pastebėjo, jog velionio nuopelnai tautai iškelia jį aukščiausiai daugelį kitų. Dėl to jis išlydimas su pagarba. Šio tylaus žmogaus darbai ne visais žinomi, dėl to pirmininkas juos suglaustai atskleidė.

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti anglų kalba)
Tel. 708-422-6280

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-9101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Robelle Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kathleen Bechtel
6918 W. Archer Ave., Ste. 516
Chicago, IL 60639
Tel. 773-288-9905
Valandos pagal susitarimą

DANTŲ GYDYTOJAS
TOMAS ZUBINAS, D.D.S.
Fairview Dental Care
6317 Fairview, Ste. 6
Westmont, IL 60559
630-988-0864
Valandos pagal susitarimą
Gdytojas kalba lietuviškai

ARAS ŽLOBA, M.D.
INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

LINAS SIDRYS, M.D.
Akų ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

Velionio palaikai buvo išgabenti į Vašingtoną, kur su juo atsiveikins likusieji artimieji ir draugai amerikiečiai. Po pamaldų bažnyčioje velionis bus laidojamas „Dangaus vartų“ kapinėse Silver Springs, Maryland.

Floridos Paatlancio „Lietuvių biuletenis“

• Panevėžys. Balandžio 11 d. vyko „Garso“ kino teatre eksponuotos Panevėžio vyskupo vaikų piešinių parodos „Gerumas mūsų vienija“ uždarymas. Geriausių ir įspūdingiausių 17 piešinių buvo apdovanoti padėkos raštais ir atminimo dovanėlėmis. Panevėžio vyskupijos Caritas vaikų ir jaunuolių užimtumo centro dramos studija parodė spektaklį „Puodynė“. Šventėje dalyvavo Panevėžio vyskupas J. Preikšas.

SENIAI TOKIOS PROGRAMOS REIKĖJO

„Pasipriešinimo istorijos programa“. Sudarė Vidmantas Vitkauskas. Garliavos Juozo Lukšos gimnazija. Kaunas, 1999 m. Leista naudoti Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerijos. Programa išleista Vytauto Vidugirio iš Kalifornijos lėšomis. Autorius ir V. Vidugiris šią programą dovanoja visoms Lietuvos vidurinėms mokykloms ir gimnazijoms.

Girdint pasisakymus, kad Lietuvoje šiandien ypač svarbus tautinis-patriotinis jaunimo auklėjimas, būtina supažindinti jaunimą su tikrąja Lietuvos istorija, kuri buvo okupantų iškraipoma arba slepiama, ši programa, jeigu bus įvesta mokyklose, veiksmingai padės atlikti tautinio auklėjimo uždavinį. Kad skaitytojai galėtų susidaryti tikresnį, šioje knygelėje pateiktos programos vaizdą, spausdiname porą ištraukų, tuo patiu nuodirdžiai sveikindami jos sudarytojus.

Programos paskirtis

- Šios programos paskirtis:
 - atskleisti svarbiausius Lietuvos pasipriešinimo istorijos bruožus;
 - parodyti ryškiausias rezistencinio judėjimo asmenybes ir jų didvyriškumą;
 - išryškinti bendras krašto ir išeivijoje atsiderusių rezistentų pastangas išlaikyti valstybingumo tradicijas ir atkurti Lietuvos nepriklausomybę.
- Pasipriešinimo istorijos kursas turi padėti:
 - ugdyti moksleivių pagarbą savo krašto praeičiai, tautinėms tradicijoms, Tėvynei ir

jos gynėjams;

- žadinti norą plačiau domėtis rezistencine Lietuvos praeičimi, fiksuoti ir rinkti rezistentų, tremtinių prisiminimus bei įvairią, su šiuo laikotarpiu susijusią dokumentinę, ikonografinę ir kt. medžiagą.
- Siektina, kad mokiniai suvoktų;
 - tautos ir asmens vaidmenį pasipriešinimo laikotarpiu;
 - asmeninę atsakomybę už nepriklausomybės, demokratijos puoselėjimą bei išsaugojimą.

Pagrindiniai pasipriešinimo istorijos mokymo pagal šią programą principai:

- įvykių ir faktų pateikimo objektyvumas, paliekant mokiniams teisę formuluoti savo vertinimus ir išvadas;
- ypatingas dėmesys nagrinėjamo laikotarpio šaltiniams;
- laisvės kovotojų, rezistentų, disidentų ir kitų iškilių asmenybių veiklos nagrinėjimas.

Bendrosios pastabos

Pasipriešinimo istorija yra Naujausųjų laikų Lietuvos istoriją praplečiantis ir pareimantis kursas. Jis yra glaudžiai susijęs su 10 ir iš dalies 12 klasių Lietuvos istorijos programa.

Todėl pasipriešinimo istorija pirmiausia gali būti dėstoma tose mokyklose, kur istorijos mokoma sustiprintai arba humanitarinio profilio mokyklose ir klasėse kaip mokyklos nuožiūra skiriamos arba mokinių pasirenkamas dalykas. Pagal šią programą pasipriešinimo istorijos kursą numatyta dėstyti du metus po 1 pamoką per savaitę. Tačiau, siuriant kai kurias progra-

mos temas, kursą galima išdėstyti ir per vienerius metus (priklauso nuo mokinių istorijos mokymo lygio, klasės profilio, turimų mokymo priemonių ir mokytojo galimybių). Be to, pats mokytojas turėtų spręsti kurias temas reikėtų praplėsti arba papildyti vietine medžiaga. Kelios ar net daugiau pamokų turėtų būti skirtos istorinių dokumentų analizavimui, mokinių rašinių, video, filmų žiūrėjimui ir aptarimui, rezistencinės poezijos skaitymui, patriotinių dainų mokymui ir dainavimui.

Iš papildomo ugdymo valandų kurso gilinimui gali būti skiriamos papildomos valandos mokinių praktinei – pažintinei veiklai (ekskursijoms, susitikimams, konferencijoms, svarstyboms, atmintinų vietų, kapinių lankymui ir tvarkymui bei kt.).

Pasipriešinimo istorijos kursas gali būti derinamas (dėstomas integruotai) ir su atitinkamo laikotarpio Lietuvos istorijos, lietuvių literatūros, muzikos, dailės ir net užsienio kalbų pamokomis.

Pasiryžusiems dėstyti pasipriešinimo istoriją nereikėtų baimintis, kad nėra susistemintos šios tematikos literatūros. Pastaraisiais metais išleista daug dokumentinių, mokslinių, memuarinių, informacinių, meninių ir grožinių leidinių, kuriuos pasirinktinai galima naudoti kaip šaltinius, vaizdines priemones ir net vadovėlius ar skaitinius. Čia pristatysime tik kai kuriuos leidinius, tinkančius šio kurso dėstyti ir studijavimui. Kiekvienas mokytojas ir istorija besidomintis mokinys ras kur kas daugiau reikalingos literatūros.

Dėstant pasipriešinimo istoriją viena iš mokymo priemonių gali būti R. J. Misio ir R. Taagepera knyga „Baltijos valstybės: priklausomybės metai 1940-1980“ (išleista 1992 m. Vilniuje, „Minties“ leidykloje) ir J. P. Kedžio redaguota knyga „Terorizuojama ir naikinama Lietuva 1938-1991“ (išleista 1994 m. Klaipėdoje). Galima naudoti ir populiariai parašytą V. Gurskio knygelę „Lietuvių laisvės kovos 1940-1990 m.“ (išleista 1996 m. Vilniuje, „Varpo“ priedas).

Nagrinėjant partizaninių kovų laikotarpį labiausiai tiks K. Kasparo monografija „Lietuvos karas: antroji Sovietų Sąjungos agresija. Pasipriešinimas. Ofensyvinės gynybos tarpnis 1944 m. vasara – 1946 m. pavasaris“ (išleista 1999 m. Kaune Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos), N. Gaškaitės, D. Kuodytės, A. Kašėtos, B. Ulevičiaus knyga „Lietuvos partizanai 1944-1953 m.“ (išleista 1996 m. Kaune, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių



Kai vasaros diena tampa tokia ilga, jog, rodos, niekada nesibaigs, kai saulės spinduliai įkaitina ir mažiausią pievą vabalėli, – tuomet ateina Joninės, o su jomis ir stebuklinga Joninių naktis, – paparcio žiedo ieškojimas. Nuotr. V. Maželis

sąjungos), N. Gaškaitės knyga „Pasipriešinimo istorija 1944-1953 m.“ (išleista 1997 m. Vilniuje, „Aidų“ leidykloje) ir K. K. Griniaus knyga „Partizanų kovos Lietuvoje“ (išleista 1990 m. Vilniuje). Daug reikiamos medžiagos galima rasti A. Anušausko knygoje „Lietuvių tautos sovietinis naikinimas 1940-1958 m.“ (išleista 1996 m. Vilniuje, „Minties“ leidykloje) bei dokumentų rinkiniuose „Laisvės kovos 1944-1953 m.“ ir „Lietuvos partizanų kovos ir jų slopinimas MVD-MGB dokumentuose 1944-1953 m.“ (išleista 1996 m. Kaune LPKTS ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės). Kaip svarbus partizaninio judėjimo ir laisvės kovotojų pasaulėžiūros ir pasaulėjautos studijavimo bei geresnio suvokimo šaltinis, naudotina N. Gaškaitės-Zemaitienės parengta knyga „Partizanai apie pasaulį, politiką ir save“ (išleista 1998 m. Vilniuje LGGRTC).

Sunkiau rasti susistemintos literatūros apie lietuvių pasipriešinimą pirmos sovietų ir nacių okupacijos metais bei išeivijos rezistencinę veiklą užsienyje. Tiems, kam neprieinamos JAV išleistos lietuvių išeivų knygos apie pasipriešinimą sovietams bei naciams

(K. Škirpa, „Sukilimas Lietuvoje suverenumui atstatyti: Dokumentinė apžvalga“, Vasingtonas, 1973 m.; P. Narutis, „Tautos sukilimas 1941 m. Lietuvos nepriklausomybei atstatyti“, Oak Lawn, pirma dalis, 1994 m. ir kt.), gali naudotis J. Brazaicio knyga „Vienų vieni“ (išleista 1990 m. Vilniuje, 09) (išleista 1996 m. Vilniuje, Valstybiniame leidybos centre) ir A. Bubnio knygomis „Vokiečių okupuota Lietuva (1941-1944 m.)“ (išleista 1998 m. Vilniuje, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro) ir „Lietuvių antinacinė rezistencija 1941-1944 m.“, o taip pat A. Gražiūno knyga „Lietuva dviejų okupacijų replėse 1940-1944 m.“ (išleista 1996 m. Vilniuje, „Tėvynės sargo“). Darbo su šaltiniais įgūdžių formavimui ir nagrinėjamo laikotarpio žinių gilinimui pasitarnaus A. Martinonio knyga „Vietinė rinktinė“ (išleista 1998 m. Vilniuje, „Kardo“ bei V. Kazlausko knyga „Tėvynės apsaugos rinktinė“ (išleista 1997 m. Vilniuje Lietuvos šaulių sąjungos).

(Nukelta į 5 psl.)

Danutė Bindokienė

Kai mūsų tautos senovė paparcio žiedu pražysta

Kupolines, Rasas, Jonines... Sakoma: kaip pavadinsi, nepagadinsi, vis tiek tai vidurvasario šventė, kai saule, pradėjusi Kaledų naktį kopti į dangaus zenitą, pagaliau ji pasiekia, valandėlei sustoja, tarytum atsikvėpti, ir jos aukštinis vežimas pradeda riedėti žemyn. Galbūt ne tik žmonės džiaugiasi ilgiausia metų diena, trumpiausia naktimi, bet ir pati saulė – pasiekusi metinės kelionės pusiaukelę, todėl ji, patekėdama birželio 24-osios rytė, iš džiaugsmo net pašokinėja...

Joninių vardas – atneštas krikščionybės, bet saulegrįžos yra viena seniausių pagonybės liekanų Lietuvoje. Ne tik Lietuvoje, bet ir daugelyje Europos kraštų. Juk ir Šekspyras, garsusis Anglijos dramaturgas, kurio kūryboje daugiausia vyrauja kruvinos tragedijos, sau leido – Joninių proga kiek lengvesnį žanrą, sukurdamas „Vidurvasario nakties sapną“.

Nors astronomine vasaros pradžią laikoma birželio 21-oji, kai Saulė įslenka į Vėžio zvaigždyną, bet, pagal tradicinį kalendorių, saulegrįža paminima birželio 23 d. – Joninių išvakarėse. Šios ilgiausios dienos ir trumpiausios nakties priešprieša yra Kaledos – trumpiausia diena, ilgiausia naktis.

Lietuviški Joninių papročiai pasižymi savitumu ir, kaip daugelis senųjų, pagoniškųjų švenčių, susiję su senosios žemdirbių buities kasdienybe, kuomet liaudies įvairiais būrimais, spėjimais, pranašavimais stengdavosi sužinoti, o galbūt ir savo naudai pakreipti, pagrindinius gamtos elementus, reikalingus užtikrinti gerą vasaros derlių ir sotų žiemos gyvenimą ne tik paties, bet ir naminiams gyvuliams, paukščiams. Visa tai remiasi šiluma ir drėgme: kad būtų pakankamai šiltų, saulelę dienų, gausaus, ramaus, be nuostolingų audrų lietaus. Kadangi po Joninių Lietuvoje paprastai prasideda drėgnėnė vasaros pusė, svarbu, kad šienas, vasarą, uogos ir ankstyvosios daržovės neįmirtų nuolatinio lietaus srovės, nesupūtų, nesugestų.

Mums tautosaka yra išlaikiusi tik senovinių pagoniškųjų Rasos šventės papročių nuotrupas. Reikia manyti, kad tam tikra prasme prie to išnykimo prisidėjo ir krikščioniškoji dvasininkija, ypač kitataučiai, kuriems nebuvo svarbios tautos tradicijos, todėl stengėsi kiek galima

greičiau jas išrauti, sunaikinti, kaip pagoniškas liekanas.

Verta pastebėti, kad bolševikų okupacijos laikais, kai buvo labai nepalankiai žiūrima į krikščioniškąsias baznytines šventes – taigi – ir Jonines – Rasos šventė buvo apdovanota ateistinio režimo „palaiminimu“, nes senieji, pagoniškieji Kupolinių papročiai atrodo labiau priimtini, negu šv. Jonas Krikštytojas... Tačiau šiandien mes galime laisvai suderinti ir Jonines, ir Kupolines, o šios vidurvasario šventės šurmulyje yra pakankamai vietos lauzams, smagiems būrimams ir visų Jonų bei Jonių vadinimams.

Galbūt labiausiai žinomas Joninių nakties „stebuklas“ yra paparcio žiedo legenda. Rasti paparcio žiedą – tai beveik tas pat, kaip laimėti daugiamilijoninę loteriją: ne tik turtai ir laimė žiedą radusį žmogų lydi, bet jis gali suprasti paukščių bei gyvulių kalbą, gydyti ligas, atspėti ateitį ir daug kitų nuostabių dalykų atlikti, žinoti. Deja, su paparcio žiedo atradimu yra susiję pavojai ir beveik nenugalimos klūtys. Galbūt dėl to niekas niekuomet nebuvo sutikęs žmogaus, kuriam Joninių naktį tokia laimė nusišypsojo...

Joninių naktis tokia trumpa, kad nelabai net verta miegoti. Be to, tai būtų naktis, kuomet raganos ir laumes visur šmirinėja, savo išdaigas ir blogus darbus atlieka. Vieni nakties būdas nuo jų apsisaugoti – kurti laužus, linksminintis, šėlti, dainuoti, o burtų nakties magika pasi-naudojus, stengtis atspėti ne tik likusios metų dalies, bet ir likusio gyvenimo ateitį. Ypač tas būdavo svarbu netekėjusioms merginoms. Jos Joninių naktį vainikuos plukdo, ant medžių šakų juos meta, būrimus atlieka, kad sužinotų, su kuo teks likimą surišti.

Seimininkės kaimietės, kurioms dažniausiai tekdavo ir šeimos gydytojos pareigas eiti, prieš Jonines stengdavosi prisirinkti tiek vaistazolių, kad užtektų visiems metams: Joninių naktį raganos „vaistazoles pagadinančios“, tad vėliau vaistai gali net pakenkti.

Mes branginame Joninių ar kurios kitos lietuviškos šventės senuosius papročius, nes tai mūsų kraitis, sukratas per kartą kartas iš neatmenamų laikų. Šio palikimo šaknyse glūdi pati ilgiausia mūsų lietuviškoji kilme.

(Bus daugiau)

O DIEVIŠKOJI APVAIZDA

VYTAUTAS PIJUS GALVYDIS

Moksleivio atsiminimai

Utena, 1943 m.

Nr.16

Tėsinys

Bet aš manau, kad nuo tavęs nereikia man nukentėti... – pilnomis pasitikėjimo akimis pažvelgęs į mane užbaigė Alfonsas.

Taip pat pasizadėjome, jei kuris pirmiausia išeisime į laisvę, parašyti namiškiams laiškus, juos nuraminti, paguosti.

– Parašyk ir Onytei... Rašyk, kad Alfonsas jos neužmiršo... ir pilnomis asarų akimis, žiūrėdamas į mane, nebebaigė sakinio.

Pasizadėjau. Jei tik išiečiau, brangiam Alfonsui kuo galėčiau, pasitarnaučiau. Jis – mano juodųjų nelaimės ir vargo dienų geriausias draugas. Jis mane lyg vaiką mokino. Mokino, pasitikejo, gera man linkėjo... Tūksejimu mane išmokė susikalbėti su kitomis kameromis. Pasakė kalėjimo ir kalinių visus paslaptis... Paslaptis, kurios gali atnešti laisvę, gali sau ir kitiems atverti kalėjimo vartus į saulėtą gyvenimą...

Sutarška geležinis durų valtis, sužvanga raktai, kamaron įeina du prižiūrėtojai – budėtojas ir viršininkas.

– Baltiūnas! Pasiimk visus savo daiktus... – žiūrėdamas į srašą, pasakė viršininkas. Mano Alfonsą iškelia! Dieve...

– Su Dievu... – kimiai ir susijaudinęs atsisveikino Alfonsas.

– Su Dievu! – atsakiau.

Išveda.

Greitai puolu prie durų ir klausau. Gretimai, kairėje atrakino ir vėl užrakino duris. Mano Alfonsą nukėlė pas kunigą į penktąją kamerą.

Netrukus atidaro vėl duris ir išsivedė Petrą ir kareivį.

Lieku vienas. Susitvarkau kamerą, atsisėdau ir mąstau. Kaip keičiasi gyvenimas! Čia ką tik kalbėjome, liūdejom, guodėmes kartu su Alfonsu, buvo ir Petras, ir tylūs kareiviai... O dabar... Dabar vienas sėdžiu ir liūdziu.

Sėdėjau vienas gal apie pusę mėnesio. Vienam buvo liudna ir nuobodū.

Daznai prisimindavau Alfonsą ir kitus, buvusius kameros draugus. Visi jie dabar atrodė geri ir malonūs. Visų galėjau ir visų pasilgau. Net ir Petras nebeatrodė man toks blogas.

Rytą ir vakarą visada telefonuodavau Alfonsui į penktąją kamerą. Jis gyvenęs puikiai; sako, kad ir aš nelūdėčiau.

– Maistą pradėjo dar blogesni duoti. Duona beveik žalia, sumėgusi, karti. Ir tos mažai duoda. Kartą ga-

vau duonos porciją – visiškai supelėjusios, pavandeniusios. Ji buvo labiau panaši į tešlą, negu į duoną. O valgyti taip norisi! Paimu tą duonutę, įsidedu burnon ir kramtau. Aitri, voliojasi tarp dantų, limpa. Sukramtyti nėra ko, nesikramto. Šiaip taip nuryju. Bet tuojau ir aspergu. Visą maistą atgal varo. Greitai kišu pirštus burnon ir baigta. Bet vis tiek galva skauda, silpnas, blogas. Susergu. Pietų paimu šaukštą – verčia atgal, negaliu nuryti. Ir vakarienės taip pat nevalgau. Negaliu nusiraminti, pailsėti, užmigti. Jaučiu, kad silpstu. Sveikata kasdien eina vis blogyn ir blogyn.

Kamuoja baisūs sapnai. Sapnuoju...

Sapnuoju, rodos, ankstyvą rytmetį einu paežerėn šieno pjautų. Gražu. Tylu. Ežeras kaip veidrodis. Pasiziūriu į vandenį ir pamatau save, koks pasidariau baises, baises. Visas veidas kruvinas, žandikauliai išsišovę, matosi kaulai. Akis viena išplėta, vos laikosi ant gyslės. Visa kruvina ir baisi. Tik staiga pakyla audra: ežeras susidrumscia, didelės bangos, mėlynos, ūžia, plakasi prie kojų. Vejas staigia, trinksi perkūnija... Rodos pagriebė mane audra ir neša. Aukštai užnešė ant akmenų krūvos, tai net, rodos, šonkauliai sulūžo.

Ir vėl, rodos, einu per kazin kokius kapus takais. Jie gražiai smeliu išbarstyti, platus ir ilgi, ilgi... Prienu kazin kokią duobę. Pažiūriu jon ir matau, rodos, atvirą karštą. Pasilenkiu pasiziūrėti ir tuo laiku – kad stums mane kažkas į duobę, stačiai ant karšto, rodos,

net žnektelėjau krisdamas ant to lavono... Greitai noriu pažiūrėti į pabėgimą. Apšidarius pamaciau, kad aplink mane duobėj lavonai tik guli, guli, rodos matau: čia brolis, čia kitas brolis, čia tevelis guli, čia sėutė, čia mama... Šalta ir baisu duobėj. Drebu. Staiga iš viršaus kad šoks ant manęs lyg koksa šuo, ar lyg kazin koks kitas baises gyvulys... emiau ir nubudau.

Apšidariau aplinkui – vienas. Nera nei duobės, nei lavonų. Tik mažytė elektros lempučių palubėje mirksi. Ir tikrai: pati mano vienute panaši į duobę – siaura, gili, juoda. Pabraukiau per veidą, nusišluosčiau prakaitą ir emiau melstis: „Dieve, neleisk man kalėjime žūti. Čia tamsioji ir drėgnoji duobėj...“

Buvau užsirašęs pas daktarą.

– Esi nusilpęs. Reikia daugiau maisto, – pasakė jis apžiūrėjęs ir išrašęs receptą nuo galvos skaudėjimo.

– Tamsta, daktare, ar negaletumėte man prirašyti maisto išrašų?

– Deja, negaliu. Sudiev, – greitai atsisveikino gerasis žilagalvis gydytojas, kad daugiau nebeklausčiau...

Diena iš dienos, vis silpstu ir silpstu. Užturpė kojos, rankos, visada galvą skauda, akys raibsta. Nežinau kas ir bedaryti. Ir nejaugi vienam vienuteje nusilpus, reikės numirti? O, baisu! Ir nieko negali būti žemesnio ir baisesnio, kaip kalėjime numirti, numirti jaunam, nieko gera pasauliui nepadarusiam, dar gyvenimo nematiusiam.

BOSTONO LITUANISTNĖS MOKYKLOS MOKSLO METŲ UŽBAIGIMAS

MARIJA EIVAITĖ-HAUSER

Ne žemės derlumai, ne rūbų įvairumai, ne gamtos gražumu, ne miestų ir pilių tvirtumu gyvuoja tauta, bet savo kalbos išlaikymu ir vartojimu.

Mikalojus Daukša

Šių metų gegužės 23 d. įvyko Bostono lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas, diplomų įteikimas ir mokinių bei mokytojų pagerbimas. Nors visi mokiniai ir mokytojos džiaugėsi, sulaukę šios dienos, niekas nesijautė toks laimingas kaip aštuoni šios mokyklos abiturientai: Gintas Adomkaitis, Aleksas Hauser, Alvydas Knašas, Loreta Kazakaitė, Martynas Limantas, Simas Phillips, Aliukas Wolosenko ir Daina Žiaugraitė. Ši diena buvo skirta jiems, išstvermingai ir pagirtinai užbaigusiems dešimties metų lietuvių kalbos, literatūros, istorijos ir geografijos programas. Nuo šios dienos jų šeštadieniai tampa laisvi, jie galės nekaltai prailginti miego valandas ir paerzinti jaunesnius broliukus ir sesutes, kuriems dar reikės keltis ir skubėti į lietuvišką mokyklą.

Užbaigimo iškilmės prasidėjo šventomis Mišiomis Švento Petro lietuvių parapijoje. Diena buvo pavasariškai graži, saulėta ir šiltoka. Į Mišias susirinko mokyklos abiturientai ir mokiniai, jų mokytojai, tėveliai ir šveciai. Prieš pamaldas devintos klasės mokiniai atvedė už parankių garbingus abiturientus ir juos pasodino pirmuosiuose suoluose. Mergaitės buvo apsiėmusios tautiniais rūbais ir šviežių gėlyčių ir rūtų vainikai dailino jų galveles. O berniukai buvo apsiėmę tautinėmis juostomis ir balti gvazdikai puošė jų švarkų atlapus. Per pamaldas naujasis parapijos klebonas, kunigas Žukas, pasveikino abiturientus, kurie prisidėjo prie Mišių apeigų.

Po šventų Mišių visi susirinko į parapijos salę, kur tėvų komiteto paruoštas vaišių stalas laukė visų svečių. Mokyklos vedėja Daiva Navickienė pasveikino visus susirinkusius ir pradėjo užbaigimo iškilmes Amerikos ir Lietuvos himnais. Pristatydama kiekvieną abiturientą išskirtiniais apibūdinimais, ji įteikė baigimo atestatus. Tėvų komiteto vardu Rita Štuopienė įteikė kiekvienam abiturientui po Kazio Daugėlos fotografijų albumą „Išėjimai iš Lietuvos“. Leonardas Bacevicius, atstovaujantis kredito uniijai „Taupa“, šypsodamas pabrėžė, kad abiturientams jau laikas pradėti skaityti ir kitokias knygytes — tai yra banko knygytes. Jis apdovanojo abiturientus penkiadesimties dolerių saskaitomis „Taupoje“. Abiturientų vardu Gintas Adomkaitis ir Aliukas Wolosenko padėjo mokytojoms ir tėveliams už jų sekmes ir „kančias“, kurios juos lydėjo per visus 336 šeštadienius. Abiturientai įteikė buvusios mokytojos po rožių puokštę. Taip pat buvo paruoštas fotoplatekas, kuris gausiomis nuotraukomis įamžino abiturientų klases dešimties metų draugystę ir jų bendravimą ne tik mokyklos patalpose, bet ir skautuose, stovyklose, gimtadieniuose, Pirmos Komunijos ir Sutvirtinimo iškilmėse ir kituose lietuviškuose renginiuose.

Ne kiekvienais metais Bostono lituanistinė mokykla gali pagerbti net dvi baigiančiųjų klases. Šalia dešimtokų šiame buvo ir šauni aštuntokų

klasė. Nors jie tik keturi, tačiau visose mokyklos programose dalyvavo aktyviai. Su džiaugsmu mokytoja Aldona Dabrilienė pristatė šiuos jaunuolius, sėkmingai užbaigusius aštuonerių metų lituanistinį kursą: Lina Dabrilaitė, Vytenis Krukonis, Kristina Lingertaitė ir Paulius Manomaitis.

Po to vyko visai mokyklai džiaugsmingas ir retas momentas. Bostono lituanistinė mokykla yra ypaci palaiminta turėdama dvi nuostabias gabias ir pasiaukojančias mokytojas. Šios mokytojos pašventė net dvidešimt penkis metus, aukledamos lietuvišką jaunimą. Jos yra išskirtinai gabios, švelnios, mielos ir užjauciančios mokytojos. Jų pasiryžimas, kantrybė ir meilė savo mokiniams stiprina mokinių meilę lietuviškam žodžiui. Su nepaprastu džiaugsmu ir pasididžiavimu mokyklos direktorė Daiva Navickienė pristatė šias ypatingas mokytojas — Aldoną Dabrilienę ir Liudą Senutienę. Kukliai ir su ašaromis akys, mokytojos A. Dabrilienė ir L. Senutienė priėmė ne tik Bostono lituanistinės mokyklos sveikinimus, bet ir Lietuvių Bendruomenės Švietimo tarybos atsiųstą padėkos ženklą. Aš manau, kad aš galėčiau už visus tėvus drausiai rašyti, kad mokytojos A. Dabrilienė ir L. Senutienė yra lyg Dievo atsiųsti mokytojų pavyzdžiai.

Po to direktorė Daiva Navickienė įteikė mūsų mokyklos laimėjimams Švietimo tarybos piešinį ir rašymo konkurso premijas. Jas gavo Lina Juozelskytė, Tauras, Norvaisa ir Aura Neidhardt. Iškilmių oficiali dalis buvo baigta devintos klasės paruoštu vaidinimu, tautosakos pasaka „Kvailutė sesuo“.

Pagal mokyklos tradiciją, baigimo iškilmės buvo vainikuotos abiturientų išleistuvėmis. Baigiamosios klases tėveliai suruošė kuklią, ir jaukią puotą abiturientams, jų mokytojoms ir artimiesiems netoliame priemiestyje, Algio ir Glorijos Adomkaičių namuose. Vaisės buvo skanios, gausios ir lietuviškos, o ypatingai burnoje tirpo saldumynai, tarp kurių buvo sveikinimo tortai ir raguolis. Tėveliai pakėlė šampano taures už abiturientų tėvų vardu, o Marija Eivaitė Hauser padėjo abiturientams už jų ištvermę, kuri prasidėjo prieš vienuoliką metų ir baigėsi šia diena. Sugiedoję „Ilgausių metų“, visi linkėjo abiturientams toliau stiprinti jų lietuvišką draugystę ir uoliai bendrauti lietuviškoje veikloje.



Nuotraukoje iš kairės: Aleksas Hauser, Gintas Adomkaitis, Daina Žiaugraitė, Simas Phillips, kunigas Žukas, Loreta Kazakaitė, Alvydas Knašas, Martynas Limantas, Aliukas Wolosenko.

Nuotr. Danutės Kazakaitienės



Bostono lituanistinės mokyklos abiturientai su mokytojais. Iš kairės: Simas Phillips, mok. Aldona Dabrilienė, mok. Liudą Senutienė ir Aleksas Hauser. Stovi: Gintas Adomkaitis, Daina Žiaugraitė, Alvydas Knašas, Loreta Kazakaitė, Aliukas Wolosenko.

TULPĖ TIMES

PLEVĖSUOJANTI LIETUVIŠKA GAIRELĖ ŠIAURĖS VAKARUOSE

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Rankose turiu tris paskutinius „Tulpė Times“ numerius. Ant stalo dar kiti keturi numeriai, siekiai 1992 metus. Šiais numeriais pasinaudodamas, noriu plačiau pristatyti šį idomų laikraštuką.

„Tulpė Times“ („TT“) leidžia JAV Lietuvių Bendruomenės Washington valstijos skyriui. Išleina kas trys mėnesiai. Eina nuo 1981 metų. Redaktorė nuo pirmojo numerio yra Zita Petkienė. Turimi numeriai svyruoja nuo aštuonių iki aštuoniolikos puslapių ilgio.

„TT“ visada buvo leidžiamas dviem kalbomis. Kaireje pusėje esantys lapai yra lietuvių, o dešinėje — anglų kalba. Atrodo, kad visa informacija, rašiniai, net eilėraščiai, yra kruopščiai abiem kalbomis paversti. Tai primena Kanados dvikalbiškumo pritaikymą kasdienybėje. Tik Kanadoje brošiūrėlės turi du viršelius — vienoje pusėje anglų kalba, o kitoje apvertus, viskas taip pat jau prancūzų kalba. „TT“ yra parankesnis, nes skaitant galima abi kalbas palyginti. Norint, vieną kalbą geriau mokant negu kitą, galima čia pat kitos kalbos pasimokyti.

Kiekviename numeryje yra nuolatiniai skyriai: Renginų kalendorius, Žinios, kurių nerisite savo vietiniame laikraštyje. Naujaisi įvykiai, Trumpai, Apie naujai atvykusius lietuvių ir t.t. Kiekviename numeryje yra bent po vieną ilgesnį aktualų straipsnį LB, istorijos, Lietuvos ar panašios temomis. Labai daug idomių žinučių apie vietinius lie-

tuvius. Kiekviename numeryje galima matyti net keliasdešimt pavardžių, bet tos pavardės nesikartoja kiekviename numeryje. Nors LB narių skaičius nenurodoma, jų Seattle ir apylinkėse turi būti šimtai. „TT“ redaktorei švenčiant gimtadienį, net aštuoniadesimt jos draugų susirinko vienuose namuose pasveikinti. Tai net nebuvo oficialus renginys.

Nors „TT“ yra leidžiamas LB, nesijaučia, kad laikraštėlis taikomas tik LB nariams ar jos reikalams. Viskas, kas lietuviška, laikoma sava. Kadangi pabaltiečių pastangomis Washington universitete yra įsteigta Baltistikos studijų programa, „TT“ puslapiuose randama vietos ir tos programos informacijai bei žinutėms. „TT“ yra pajaušinamas lietuviškais ornamentais, piešiniais, nuotraukomis. Priimamos ir reklamos, bet jų mažai. Reklamos spausdinamos tik vieną kartą, be vertimo, taip, kaip buvo užsakytos.

Metinė prenumerata yra veltui, susimokėjusiems metinį dvidešimt dolerių šeimos mokestį. Daugiau informacijos apie LB bei „TT“ prenumeratą galima gauti, kreipiantis į Marytę Jozaitienę, tel. 206-932-5553.

Kai buvau jaunas, mane labai viliojo Amerikos šiaurės vakarų kampas. Tai ne kartą keliauta, stovyklauta, bet vis grįžta namo, arčiau lietuviškų telkinių, be kurių sunku įsivaizduoti kasdieninį gyvenimą. Arčiau su „TT“ susipaži-

nus ir pamačius, kiek daug tame Amerikos kampe vyksta, dabar tokios problemos neturėčiau ten gyventi. Nors lietuvių liaudies išmintis sako, kad nėra namų be dūmų, tų dūmų „TT“ laikraštėlyje tikrai nesimatyti. Iš „TT“ puslapių dvelkia jauki lietuviška šiluma, meilė sava kultūrai, pagarba artimui. Padėka redaktorei už nepailstamą darbą. Išsisekimo ženklų tikrai nematyti.

Neseniai „Teviškes žiburių“ (1999.04.20) vedamajame buvo rašyta apie lietuvių bendruomenių telkinius, kurie nėra vienodi savo dydžiu bei pajėgumu. Pastebėta, kad, keičiantis grupuočių sudėčiai, kai kur jau ir dvikalbiškumas įvedamas, per jį ir kitoniškos kultūros priemonių gaunant. Iš tolo žiūrint, atrodytų, kad dvikalbiškumo reikalas gražiai tvarkomas bent aprašomajame „TT“ laikraštyje. Tuo tarpu pamažu keičiamės mes visi. Minėtas vedamasis taip pranašauja: „Atrodo, kad ryšium su tuo ir centrinės vadovavimas gali tapti daugiau simbolinis, o pati veikla apylinkėse ar organizacijų padaliniuose bus stipriau saistoma vietos sąlygų, žmonių skaičiaus ir jų ryšio su lietuviško padaryti. Todėl šalia bendrinių didžiųjų veiklos gairių neišvengiamai turės suplevėsuoti daug daugiau mažųjų gairių, kurias smaigstys vietovių veikėjai savo nuožūra“. Atrodytų, kad Washington valstijoje tokia veikla klesti jau daugelį metų.

Pabaigai siūlymas JAV LB-nei. Ne viena LB apylinkė turi savo laikraštėlius, savo biuletenius. Juos reiktų ne tik skatinti, bet ir pripažinti. Kasmet ar gal rečiau, LB tarybos suvažiavimo proga, galima būtų turėti tokių leidinių parodėlę, jų pripažinimą, atrenkant pačius geruosius laikraštėlius. Talkon galima būtų pasikviesti Lietuvių žurnalistų sąjungą, kuri sudarytų atrankos komisiją ir premijuotų po vieną, ar daugiau laikraštėlių. Neturiu abejonės, kad tokių tarpe būtų ką tik aprašytas „Tulpė Times“.

GIŠMIŲ POPIETĖ PAL J. MATULAIČIO NAMUOSE

Balandžio 11 d. pal J. Matulaičio namuose Kaune vyko „Giesmių giesmelės — 99“ konkurso laureatų koncertas. Šio renginio organizatoriai — parapijos klebonas V. Pabrinkis, „Rasos“ gimnazijos muzikos mokytoja D. Šiaučionienė, Eigulių vidurinės mokyklos muzikos mokytoja I. Vozbutienė ir Kauno švietimo skyrius.

SKELBIMAI

Įvairūs

Nekilnojamo turto

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turio Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapols ir Off. Mgr. Aukse S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 581-8654

TAISOME SKALBIMO MAŠINAS, SALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS. H.DECKYS
TEL. 773-585-8624

STASY'S CONSTRUCTION
Stalio darbai, rūsių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; "sidings", "soffits", "decks", "gutters", plokšti ir "shingle" stogai; cementas, dažymas. Turio darbo draudimą.
S.Bonotis, tel. 630-241-1912.

Needed housekeeper with companion duties. Must have references, speak some English. Full time, live in, good home.
Tel. 773-561-7895. Answer in English.

Help Wanted
Northside of Chicago nanny-housekeeper wanted to provide care for 7 mo. old baby 25 hrs. a wk. \$10 an hr. Must speak English, love babies & dogs. Must have references. Call 773-296-9264.

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs savarankiškai tvarkytis, gražioje aplinkoje, Nek. Pr. Marijos seserų priežiūroje. Pasinaudokite proga. Kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277.

GREIT PARDUODA

RE/MAX RESULTS REALTORS
off. (773) 586-5959
home (708) 425-7160
pager (708) 886-4919

RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybės įkainavimas
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

KMECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
773-284-1900

Jeigu norite parduoti ar pirkti namus kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai pataravimas. Įkainavimas veltui.

Perkate automobilį?
Turite kredito problemų?
Nėra kredito istorijos?
Pirmas automobilis?
Neilgai naujame darbe?
Ką tik atvyk į JAV?
Ne problema!
Žemos automobilių kainos!
Maži mėnesiniai mokėsčiai!
Nėra pradinio mokesčio!
Galesite sėst už vairo šiandien!
(630) 207-2748

Galiu slaugyti senelius
arba ligonius ir gyventi kartu. Tel. 630-655-4259
Valerija.

45 m. moteris ieško darbo. Turi vairavimo teises ir mašiną. Gali slaugyti senelius, prižiūrėti namus, gaminti valgi, pristatyti maisto produktus. Gali būti 12 val., 6 val., arba vien nakimis. Skambinti nuo 4 p.p. iki 9 v.v. Tel. 773-427-1184.

Banking
the way
it should be!

MIDLAND BANKE
galite pasišnekėti su draugais,
nes mes — Jūsų apylinkės
bankas!
Midland savininkai ir
tarnautojai yra vietiniai žmonės.

Midland Federal
Savings and Loan Association
8929 S. Harlem Ave., Bridgeview 60455 • (708) 598-9400
4040 S. Archer Ave., Chicago 60632 • (773) 254-4470
2657 W. 60th St., Chicago 60629 • (773) 925-7400
www.midlandfederal.com

FDIC Insured

Giesmių šventė prasidėjo šv. Mišiomis, kurias aukėjo ir pamokslą pasakė vysk. R. Norvila.

Parapijiečiams ir svečiams koncertavo 8 ansambliai, 2 duetai ir 4 solistai — kovo mėnesį vykusio konkurso, kuriame dalyvavo apie 250 jaunųjų giesmininkų, laureatai. Ansambliai buvo apdovanojami klebono V. Pabrinkio įsteigtomis

premiomis — kelionėmis po Lietuvą, o solistai, finansuojami turizmo firmos, keliaus po užsienį. Pasak „Giesmių giesmelės — 99“ šventės rengėjų, tokie konkursai žadina vaikų norą aktyviai įsitraukti į bažnytinį giedojimą, padeda pamąsti giesmių teikiamą palaimą ir pasijusti Dievo vaikais.

BŽ, 1999 m., Nr. 8

MOKYKLŲ INSPEKTORIUS KONSTANTINAS JANKAUSKAS

Konstantinas Jankauskas, vienas pažangiausių Lietuvos švietėjų, gimė 1870 m. sausio 16 d. Užpurvių km., Pilviškių valsčiuje, valstietų šeimoje. 1891 m. baigė Veiverių mokytojų seminariją, bet savame krašte dirbti jo nepaskyrė, nes tuometinė caro politika varė rusinimo darbą Lietuvoje. Konstantinas Jankauskas dirbo Lenkijoje — Mozūrų krašte. Kiek vėliau jam pasisekė grįžti Lietuvon. Čia jis, šalia tiesioginio mokytojo darbo, slapta platino uždraustą lietuvišką spaudą, bendradarbiau su Jonu Basanavičiumi, Martynu Jankumi ir kitais Lietuvos atgimimo veikėjais. Caro valdžia pradėjo jį persekioti, todėl mokytojas K. Jankauskas išvyko į Ameriką. Iš ten grįžo po 1905 m. revoliucijos ir pradėjo dirbti Žemaitijos kaimo mokykloje, netoli Skuodo. Dirbo vienas su 150 mokinių, nes tuo metu taip buvo įprasta dėl didelės mokyklų ir mokytojų stokos. 1918 metais K. Jankauską paskyrė į Tauragės apskrityje pradžios mokyklų inspektoriumi. Tas pareigas jis ėjo iki 1933 metų, kol išleido į pensiją. Tuo metu apskritį sudarė 13 valsčių, o dirbo jis vienas, be padėjėjo. Reikėjo steigti mokyklas, rūpintis patalpomis, vadovėliais, surasti žmones, kurie galėtų dirbti mokytojų auklėjimo darbą. Tam tikslui jis steigė specialius kursus ir pats labiau apsišvietusiems jaunuoliams teikė būtiniausias pedagogines ir metodines žinias, o vėliau juos skyrė „laisvai samdomų“ mokytojų teisėmis ir mokyklas, dirbti liaudies švietimo darbą. Inspektorius, lankydams mokyklas, stebėjo mokytojų darbą, o patikrinęs mokinių žinias, jauniems mokytojams pravedavo parodomąją pamoką. Tai buvo didelis palengvinimas jaunųjų mokytojų darbe. Mokytojai inspektorius rūpinosi kaip savo vaikai. Daug kartų juos guodė ir visur gynė jų reikalus, kur tik reikėjo. Savo darbo pradžioje inspektorius mokytojams algas pargebendavo iš Kauno arklių. Vadovėlius ir rašomąją medžiagą mokiniams taip pat iš Kauno inspektorius parveždavo arkiais, nes kitokių susisiekimo priemonių tuo metu dar nebuvo. Bet pats didžiausias rūpestis, kuris jį vargino dieną ir naktį, buvo mokyklų patalpų klausimas. Nenuilstamų jo pastangų dėka eilę miestelių ir kaimų pastatė pritaikytas pradinėms mokykloms patalpas: Tauragės m. Nr. 1, Lomiu, Gaurės, Eržvilko, Adakavo, Pašaltuonio, Meldikvišių, Jocių, Kangailių, Šakių, Žygačių, Bijotų, Vytogalos, Naudvario, o kitur — nepritaikytas mokykloms pastatus atremontuodavo, kad jie tiktų darbo patalpoms. Eičių, Kaltinėnų, Gir-diškės, Upynos, Batakių, Šakviečio, Taurų, Skaudvilės ir kitur. Didesniuose centruose, kur buvo būtina įsteigti mokyklą, bet nebuvo valdinio pastato, inspektorius su valstietiais sudarydavo sutartis ir, išsinuomavęs privačiosios mokyklos patalpas, ten atidarydavo mokyklos kompleksą. Šalia savo tiesioginio darbo, K. Jankauskas rūpinosi lietuvių liaudies folkloro, kalbos kultūros ir istorinių paminklų apsauga. Ypatinę dėmesį jis skyrė Dionizo Poškos palaikams. Įpareigojo apylinkės mokytojus rūpintis ir prižiūrėti D. Poškos kapą Kaltinėnuose. Visus žmones skatino branginti tą vietą, kur dirbo ir kūrė „Že-

palydėjo nedidelis būrelis artimųjų ir jo taurios asmenybės gerbėjų, bet ten nebuvo nė vieno to, kurie niekada „nematė“ jo atliktų darbų, niekur nepaminėjo jo vardo. Jie tylėjo tą lietingą balandžio 26 d., kai Tauragės kapinėse laidojo „Aušros“ ir „Varpo“ gadynės išiziebusį, bet dabar užgesusį žibintą. Kuklus paminklas primena pirmąjį mano mokyklų inspektorius ir primena, kokia graži gali būti auklėtojo siela. Aš jį gerai pažinau, nes ilgai dirbau su juo atsargos mokytoju.

Kazys Paulauskas

(Atkelta iš 3 psl.)

SENIAI TOKIOS PROGRAMOS REIKĖJO

Kaip papildomas šaltinis apie vokiečių prievartą karo metais naudotina ir A. Rupšienės parengta knyga „Pragaro vartai — Štuthofas“ (išleista 1998 m. Vilniuje, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro). Kalbant apie partizanines kovas kaip pagalbinės vaizdinės priemonės gali būti ir šie leidiniai: A. Anušausko ir V. Kučinsko „Lietuvos laisvės kovos“. Lietuvos ginkluotosios Rezistencijos 1944-1953 m. Kovų žemėlapis (išleista 1991 m. Vilniuje, „Žaltvykslės“ bendrovės), „Kovojanči Lietuva 1944-1954 m.“ Rezistencijos laikotarpio fonotruktūros (Parodos katalogas) (išleista 1990 m. Kaune Lietuvos tremtinių sąjungos), E. Jakimavičiaus parengtas fotoinformacinis albumas „Kovojanči Lietuva 1944-1953 m.“ (išleista 1996 m. Vilniuje, „Petro ofseto“).

Sovietinio teroro ir deportacijų tragizmo vaizdžiai parodyti galima J. Kazlausko fotoalbumu „Teesie...“ (išleistas 1990 m. Vilniuje, „Lituanus“).

Dėstant apie lietuvių išveivų veiklą ir kovą už Lietuvos nepriklausomybę rekomenduojame naudotis A. Eidinto knyga „Lietuvių kolumbai“ (išleista 1993 m. Vilniuje, „Minties“ leidykloje). V. A. Dambrovos knyga „Kelyje į laisvę“ (išleista 1995 m. Vilniuje, „DU KA“ leidykloje), J. K. Valiūno knyga „Tautiškumo“ (išleista 1996 m., Vilniuje, „Pradų“ leidykloje), J. Kojelio knyga „Iš nakties į rytą“ (išleista 1996 m. Kaune, „Garso“ leidykloje), B. Mockūnienės knyga „Lietuviai Australijoje, kelionė į nežinią“ (išleista 1996 m., Vilniuje, AB „Spauda“). Daug vertingos medžiagos ir informacijos galima rasti knygoje „Baltijos valstybių užgrobtimo byla, JAV kongreso Ch. J. Kersteno komiteto dokumentai 1953-1954 m.“ (išleista 1997 m. Vilniuje, „DU KA“ leidykloje) ir biografijų žinyne „JAV lietuviai“ (pirmas tomas, išleista 1998 m. Vilniuje, Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas). Kaip vaizdines priemones galima naudoti K. Daugėlos fotoalbumą „Išveivai iš Lietuvos“ (išleista 1992 m. Vilniuje, „Minties“ leidykloje), fotoleidinėlį „Lietuviai perkeltųjų asmenų stovyklose Vokietijoje (1945-1950 m.)“ (parodos katalogas, išleistas 1995 m. Vilniuje, Lietuvos nacionalinio muziejaus) ir fotoalbumą „Užjūrio lietuviai. Veidai ir vardai.“ (išleista 1995 m. Vilniuje). Kalbant apie pasipriešinimą paskutiniams sovietinės okupacijos dešimtmečiams ir Atgimimo laikotarpiu, naudotina A. E. Senn'o knyga „Bundanti Lietuva“ (išleista 1992 m. Vilniuje, Mokslo ir enciklopedijų leidykloje) ir A. Lieven'o knyga „Pabaltijo revoliucija, Estija, Latvija, Lietuva — kelias į nepriklausomybę“ (išleista 1995 m. Vilniuje, leidykloje „Baltos lankos“). Mo-

PADĖKA

A. † A. Jūrų kapitonas, inž. POVILAS LABANAUSKAS

Mirė 1999 m. gegužės 28 d. Port St. Lucie, FL. Birželio 10 d. įvyko Lietuvių Bendruomenės, Palm Beach apylinkės, atsisveikinimas su Velioniu Royal Palm Beach Memorial Gardens laidojimo namuose.

Dėkojame kun. Antanui Čepanui už maldas, pamokslą ir apeigas prie karsto: Lietuvių Bendruomenės apylinkės pirmininkui Vincui Šalčiūnui už apibūdinimą Velionio asmens, jo darbų ir nuopelnų Lietuvai; Lietuvos Vyčių 153-os kuopos vicepirmininkei Aldonai Biliūnienei, atsisveikinusiui kuopos vardu; Lietuvos Dukterų skyriaus pirmininkei Daliai Augūnienei, atsisveikinusiui skyriaus vardu ir Rimgailei Zotovienei — „Dainos“ choro vardu. Esame dėkingi Mariui Sodonui ir Jonui Jakubauskui už pagalbą organizuojant atsisveikinimą ir visiems jame dalyvavusiems.

Iš Palm Beach Velionio karstas buvo pervežtas lėktuvu į Washington, D.C. Birželio 11 d. Pumphrey's laidojimo namuose Bethesda, MD su a. a. Povilu atsisveikino Washingtono lietuviai, jo buvę bendradarbiai, giminės ir artimi draugai.

A. a. Povilas palaidotas birželio 12 d. kriptoje, Dangaus Vartų kapinėse.

Dėkojame kun. Kazimierui Pugevičiui už maldas prie karsto, šv. Mišias Our Lady Of Lourdes bažnyčioje ir palydėjimą į kapines; Lietuvos gynybos atašė Washingtono majorui Valdemarui Sarapinui už atstovavimą Lietuvos kariuomenės pilnoje karinėje uniformoje, už atsisveikinimo žodį, perskaitymą užuojautą nuo Lietuvos ambasados ir Lietuvos Karo laivyno vyriausybės ir už tautinės vėliavos nuo karsto įteikimą Velionio artimiesiems.

Dėkojame ps. fil. Pauliui Mickui už suorganizavimą skautų garbės sargybos prie karsto ir už pasakytą atsisveikinimo kalbą. Dėkojame Amerikos lietuviams skautams ir jūrų skautams, kurie sudarė garbės sargybą: sk. v. Tomui Skučui, ps. fil. Pauliui Mickui, vs. fil. Meilei Mickienei, ps. fil. Tomui Dundzilai, ps. Broniui Fabijonui, fil. Rasai Fabijonienei, sk. v. kand. Pauliui Lukui ir fil. Andriui Kirvelaičiui. Dėkojame Albertui Čižauskui, atsisveikinusiui Washingtono Lietuvos Vyčių vardu.

Dėkojame už pareiktą užuojautą žodžiu, laiškais ir per spaudą: Lietuvos ambasadoriui Washingtono Stasiui Sakalaukui, ambasadoriui dr. Vytautui Dambraiui su šeima ir visiems mūsų draugams ir giminėms.

Dėkojame karsto nešėjams.

Esame dėkingi Laimai Platerienei už pagalbą organizuojant atsisveikinimą su a. a. Povilu Washingtono ir surengtas vaišes savo namuose po laidojimą.

Visiems dėkingi: seserys, brolis, dukterėčios, sūnėnai ir kiti artimieji.

kytojams turėtų pagelbėti ir V. Skuodžio sudarytos knygos „Baltijos kraštų kelias į nepriklausomybę, 1987-1989 metai, įvykių kronika“ (išleista 1997 m. Vilniuje, LGGRTC) bei „Lietuva ir pasaulis 1991-ųjų sausyje“ (išleista 1995 m. Vilniuje, Valstybinio leidybos centro). Atgimimo laikotarpio įvykius geriau atkurti padės ir A. Kšanavičiaus knyga „Lietuvos Atgimimo dienoraštis“ (išleista 1998 m. Kaune, „Nemuno“) bei konferencijos pranešimų pagrindu sudaryta knyga „Lietuvos Sąjūdis ir valstybės idealų įgyvendinimas“ (išleista 1998 m. Vilniuje Lietuvos istorijos instituto). Šį laikotarpį vaizdžiai papildys foto albumas „Lietuvos laisvės sąjūdis“ (išleistas 1998 m. Vilniuje Lietuvos nacionalinio muziejaus). Be spausdintinės vaizdinės medžiagos pamokose galima naudoti ir įvairius audio bei video įrašus, kuriuos galima įsigyti LR Švietimo ir mokslo ministerijos Leidybos centre bei Nacionaliniame radijuje ir televizijoje.

Kita reikalinga literatūra ir naudotini šaltiniai nurodyti programos pabaigoje.

• Iš tėvų meilės gyvenimui vaikai paveldi smalsumą pasauliui.

DRAUGAS, 1999 m. birželio 24 d., ketvirtadienis

5

A.†A. VYTAUTAS PAULIONIS

Mirė 1999 m. birželio 21 d., sulaukęs 83 metų.

Gimė tremtyje, Rusijoje, Augustino Paulionio ir Teresės Orentaitės Paulionienės sūnus.

Augo tėviškėje, Kvietkinės vienkioje, Suvalkų Kalvarijos Marijampolės apskrityje. Baigė Vytauto Didžiojo universitetą, Teisių fakultetą. Buvo paskirtas teisėju Rokiškyje, vėliau Marijampolėje. Amerikoje išgyveno 50 metų, ilgiausiai gyveno Čikagoje.

Nuliūdę liko: žmona Stasė Liuberskyte Paulionienė, sūnus Nerijus, brolis Augustinas, sesuo Zuzana Ščepanavičienė Dzikienė, a. a. brolio Zigmo našlė Elena Paulionis-Keras ir plati giminė Amerikoje ir Lietuvoje.

Velionis pašarvotas Petkus Marquette laidojimo namuose 2533 W. 71st St., penktadienį, birželio 25d., nuo 3 iki 8 v.v.

Paskutinis atsisveikinimas laidojimo namuose birželio 26 d. 10 val. ryto. Laidotuvių Mišios 10:30 v. ryto šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje šeštadienį, birželio 26 d. Po Mišių a. a. Vytautas bus palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimes, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidojimuose.

Nuliūdę: žmona, sūnus, brolis, sesuo ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600.

A.†A. SYLVIA LILEIKIS

Gyveno Čikagoje, Gage Park apylinkėje.

Mirė 1999 m. birželio 21 d., 3:05 val. ryto, sulaukusi 74 metų.

Gimė Čikagoje.

Nuliūdę liko: sesuo Christine Lileikis, pussererės Sr. Jean Girzaitis, S.S.C. ir Loretta Girzaitis bei kiti giminės.

Velionė pašarvota penktadienį, birželio 25 d. nuo 3 iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71st St., Chicago, IL

Laidotuvės šeštadienį, birželio 26 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto velionė bus atlydėta į šv. M. Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 9:30 val. ryto bus aukojamos gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimes, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidojimuose.

Nuliūdę: sesuo ir pussererės.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600.

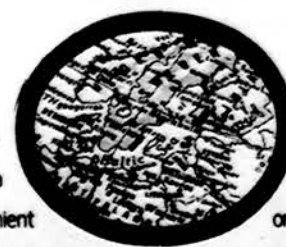
„DRAUGAS“ informuoja: „DRAUGAS“ formuoja

„DRAUGAS“ išveivijos ir Lietuvos jungtis.

„DRAUGAS“ lietuvių svyturis ir sargas!

STAR ALLIANCE

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.



No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with just one hassle-free connection through Stockholm. Our 4:30 p.m. departure gives you a relaxed morning arrival for business or pleasure. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen

hub. And whether you fly Business Class or Economy Class, you can be sure our service will be world-class, and will allow you to arrive rested and refreshed — all for a reasonable fare. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350. For more information and special offers, visit our website at www.flysas.com.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:30 pm	7:40 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am +1	10:50 am +1
SK 743	Vilnius	Copenhagen	12:45 pm	2:15 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:40 pm	5:40 pm

SAS
Scandinavian Airlines

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„Židinio“ pamaldos už Lietuvos ir šio krašto dvasinę gerovę vyks šeštadienį, liepos 3 d., 4 val. po pietų. Jėzuitų koplyčioje, Čikagoje. Visi nuoširdžiai kviečiami šiose pamaldose dalyvauti.

A. Plenio padaryta vaizdajuostė — pamaldos prie Švč. M. Marijos „Our Lady of Millenium“ statulos, bus rodoma Lietuvos televizijos šio vakaro, o taip pat ir šeštadienio, birželio 26 d. ryto programoje. Neužmirškite pažiūrėti.

Lietuvos Vyčių Vidurio Vakarų apygardos metinė gegužinė sekmadienį, liepos 4 d., vyks Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Pradžia 12 val. Visi kviečiami atsilankyti ir kartu su vyčiais džiaugsmingai švęsti Jungtinių Amerikos Valstijų nepriklausomybės šventę.

Moksleivių ateitininkų stovykla Dainavoje prasideda šeštadienį, birželio 26 d. su registracija 2-4 val. p.p. Visi prašomi atsivežti stovyklos mokesį; čekiai rašomi: „Ateitis — MAS“. Jei stovyklautojus reikia pamaitinti iš traukinių stoties ar oro uosto, prašoma iš anksto pranešti stovyklos rengėjams. Stovykla baigsis šeštadienį, liepos 3 d. 1 val. p.p. Tėvai prašomi nesivėluoti nes būtina stovyklautojus pasiimti nurodytu laiku. Dar yra vietų stovykloje. Iki šiol neužsiregistravę, bet norintieji stovyklauti moksleiviai prašomi skambinti Vyčiai Žemaitaičiui, tel. 773-927-6877, arba Julijai Krumplytei tel. 312-670-8845.

Šv. Kazimiero lietuvių kapinių sklypų savininkų draugijos susirinkimas Lemonte. Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje vyks sekmadienį, birželio 27 d., tuo po šv. Mišių Pal. J. Matulaičio misijoje. Kviečiami visi šiose kapinėse turintieji kapų sklypus asmenys ir susidomėjusi visuomenė. Prašoma nesivėluoti, nes salė gauta vienai valandai. Visi laukiami.

• Ieškau pusbrolio Jono Gaidžio (iš tėvo pusės) ir jo sūnaus Algio A. Gaidžio. Esu Justinas Gražulis, gimęs 1922 m. Stalaukėlio kaime, Vilkauskio apskrityje, Lankeliškių valsčiuje. Paskutinį pusbrolio Algio laišką gavome 1956 m. gruodžio 30 d. Man rašykite šiuo adresu: Justinas Gražulis, Daugirdo 13, 2490 Kybartai, Lietuva.

Visų laukiame, visus kviečiame atvykti į BALFO rengiamus cepelinų pietus, kurie vyks birželio 27 d., sekmadienį, Švč. Mergeles Marijos Gimimo parapijos saleje. Pietūs prasidės tuojau po sumos, apie 12 val. Tuo pačiu metu parapijos saleje vyks įdomi dviejų lietuvių dailininkų paroda — galesite susipažinti, apžiūrėti ir prieinama kaina įsigyti dailininkės Ados Peldavičiūtės Montvydienės tapytų paveikslų, taip pat jos brolio architektų Vyto Peldos darbų. Šie meno darbai yra mirusio architektų Vyto Peldos palikimas BALFui.

LFK „Lituanica“ vyrų komanda šį sekmadienį, birželio 27 d., 3 val. p.p. Lemonte, aikštėje prieš Pasaulio lietuvių centrą, žais pagal tvarkaraštį pačioje pirmenybių pradžioje turėjusias vykty rungtynes prieš lenteles viršuje stovinčią ukrainiečių „Wings“ vienuolikę. Juo gausenės savų stebėtojų būrys, tuo žaidėjų ryžtas laimėti didesnis. Visi futbolo mėgėjai prašomi atvykti.

Pensininkų sąjungos gegužinė šį sekmadienį, birželio 27 d., vyks Saulių namuose. Visi pensininkai, jų šeimos ir draugai kviečiami maloniai praleisti karštą vasaros sekmadienį patogiai vėsinamoje saleje bendraujant su draugais ir pažįstamais.

Kun. Donald Petraitis, lietuvių marijonų vienuolio provincijolas, šiuo metu lankosi Romoje. Trumpoje atvirutėje džiaugiasi išpuodingu Šv. Tėvo susitikimu su marijonais. Dabar kun. D. Petraitis vieši kalnuose esančiuose marijonų namuose iš kur vyks į dviejų marijonų kankinių beatifikacijos iškilmes. Kun. Petraitis visus draugus ir pažįstamus JAV-se prisimena savo maldose ir siūnia geriausius linkėjimus.

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė rengia tradicines Jonines birželio 26 d., šeštadienį, 5 val. po pietų Šaulių namuose, 2417 W. 43rd Str., Chicago. Bus šalti užkandžiai, šilta vakarienė, veiks „laimės šulins“, šokiams gros šaulių rinktinės orkestras, vadovaujamas Kosto Ramanausko. Kviečiami visi šauliai, ramovėnai ir visuomenė Joninėse dalyvauti.

Lietuvos krikščionių demokratų gegužinė — jau šį sekmadienį, birželio 27 d.!



Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos mokykla Brighton Parke baigia savo egzistenciją. Visi buvę šios mokyklos mokiniai, mokytojos ir buv. mokyklos vedėjos kviečiami šį sekmadienį 2 val. p.p. dalyvauti parapijos bažnyčioje aukojamos šv. Mišiose, o po Mišių atsilankyti į mokyklos saleje vyksiantį susitikimą ir pasisvečiavimą.

ŠVČ. M. MARIJOS NEKALTO PRASIDĖJIMO MOKYKLOS ALUMNŲ SUSITIKIMAS

Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos Brighton Parke mokykla užsidarant, šį savaitgalį parapijoje vyks visų buvusių mokinių, mokytojų ir buv. vedėjų susitikimas.

Švč. M. M. Nekalto Prasidėjimo mokykla parapijos istorijoje atliko svarbų vaidmenį. Bažnyčia ir kelių kambarių mokykla buvo pastatyta 1915 m. Mokinių skaičiui didėjant, 1918 m. mokyklai vadovauti ėmėsi keturios Nazareto Šv. Seimos vienuolijos seselės. 1922 m. mokyklos vadovavimą perėmė Šv. Kazimiero vienuolijos seserys. Mokinių skaičiui nuolat gausėjant, 1954 m. buvo pastatyta nauja mokykla ir perstatytos senosios mokyklos klasės. Tai įvyko prel. D. A. Mozeriui vadovaujant.

Daug brangių atsiminimų,

susijusių su šia mokykla, bus prisiminti šį sekmadienį, birželio 27 d., 2 val. p.p. Šv. Mišiose Švč. M. M. Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje. Po Mišių, mokyklos saleje vyks pasivažiavimas ir pabendraavimas. Bus gera proga susitikti su buvusiais mokslo draugais ir mokytojais. Dalyvaus ir buv. mokyklos vedėjos: ses. Margaret Petcavage SSC, ses. Virginia SSC ir Mrs. Andrea Murphy. Dalyvaus ir buvę šios parapijos kunigai, o taip pat ir kai kurie šią mokyklą lankę ir buvę iš šios parapijos išventinti.

Parapijos klebonas kun. Antanas Puchenski kviečia visus parapijiečius dalyvauti šv. Mišiose ir pabendraavime. Švč. M. M. Nekalto Prasidėjimo mokykla užsidaro ir kita mokykla užima jos vietą. Nors visi liūdimė, bet žinome, kad šios mūsų mokyklos brangūs atsiminimai visados bus gyvi mūsų širdyse, — sako visų mylimas klebonas kun. Antanas Puchenski.

„SUŠAUDYTOS“ DAINOS „SEKLYČIOJE“

Paskutiniai mėnesio trečiadieniai „Seklyčioje“ yra tapę „dainų trečiadieniais“. Taigi gegužės 26-ąją mūsų mielas dirigentas F. Strolia paskyrė Lietuvos partizanų atminimui, nes gegužės 23 d. Vilniuje, prie generolo Jono Žemaičio paminklo, įvyko Partizanų dienos minėjimas, kuriame savo kalbose prezidentas Valdas Adamkus ir Seimo pirmininkas V. Landsbergis pareiškė, kad Lietuvos partizanai gynė Jaltos ir Potsdamo parduotą teisybę. F. Strolia papasakojo, kad skaitydamas jam gimtadienio progą „Seklyčios“ padovanotą knygą „Sušaudytos dainos“ (tai Džukijos partizanų dainų) net kelis kartus verkė. Knygoje A. Jurgutienė rašo, kad tautosakos rinkėjams vadinamaisiais „sąstingio“ laikais buvo patarinėjama užrašinėti tik senąją liaudies kūrybą.

„EGLĖS“ BALETO STUDIJOS KONCERTE

„Eglės“ baleto studija mokslo metų pabaigai PL centro apatinėje saleje buvo surengusi mokinių koncertą, kuriame taip pat pasirodė solo šokėjų studijos mokytoja Eglė Kliknaitė ir Lemonto tautinių šokių grupė „Spindulys“.

Lietuvos gegužės 21 d. vakarą į Lietuvos fondo salę susirinkę žiūrovai matė gana įdomią programą, pavadintą „Šokio sukury“. Ją pradėjo Indrė Tijiūnienė, o vėliau pranešė ju buvo Anatolijus Šlutas — buvęs lietuvių televizijos, o dabar radijo valandėlės pranešėjas ir rengėjas.

Prieš šokių invokaciją sukalbėjo palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos Lemonte vedėjas kun. Algirdas Palionkas. Iš pradžių visos 12 didesnių ir mažesnių studijos mergaičių atliko „Pasisveikinimo šoki“. Tada trys būsimos balerinos Indrė Bielskutė, Theresa Kerr ir Vaiva Lagunavičiūtė sušoko šoki „Lelytės“. Jaunosios šokėjos Rimos Lintakaitės šokis vadinosi „Feja“.

Kita šoki, pavadintą „Nešam laiška“ atliko visos studijos mokinės su mokytoja E. Kliknaitė. Be jau anksčiau minėtų čia šoko Ashley Emery, Austė Kunčaitė, Cori Novelli, Katie ir Stephanie Putnaitės, Daiva Silionaitė ir Alicija Viktoraitė. Vieną šoki „Flamenco“ varijacijų tema atliko pati mokytoja

E. Kliknaitė, parodžiusi, kad jos ilgametės studijos Vilniuje buvo ne veltui praleistos. Publika, be abejoj, būtų norėjusi išvysti ir daugiau jos solo pasirodymų.

Rasos Poskočimienės vadovaujami „Spindulio“ tautinių šokių grupės šokėjai energingai sušoko „Mikita“ ir „Džigūnė“. O programos pabaigoje jaunosios balerinos ir „Spindulio“ šokėjai scenon išėjo kartu ir bandė improvizuoti poloneza.

Po programos prabilo koncerto rengimo koordinatore Audra Lintakienė, o taip pat kalbėjo ir mokytoja E. Kliknaitė. Juodvi daug kam turėjo padėkoti, pagirti, kartu pasidžiaugti pasisekimu. Jauno-

sios šokėjos buvo apdovanotos kukliomis dovanėlėmis. Sveikinimų susilaukta ir iš kitų. Jų tarpe buvo Lietuvos tautinių šokių grupė ir jos vadovas Frank Zapolis studijos vedėjas E. Kliknaitėi teikė gėlių ir prižadėjo visokeriopą paramą.

Čia reikia pagirti E. Kliknaitę ir jos motiną Virginiją už jų pastangas turėti nuolatinę baleto studiją. Jau nuo 1996 metų — iš pradžių Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, o dabar pora metų PL centre Lemonte ši studija gyvuoja ir susilaukia daugiau susidomėjimo. Reikia manyti, kad ateityje „Eglės“ vardu pavadinta studija dar labiau populiarės bei didės.



„Eglės“ baleto studijos koncerto nuotraukoje: mažosios studijos šokėjos, kartu su jomis dalyvavę „Spindulio“ tautinių šokių grupės nariai, pati studijos vadovė Eglė Kliknaitė ir jos talkininkė Virginija Kliknienė (kairėje). Nuotr. Jono Tamulaičio

Dabar su gėda ir apmaudu prisiminti, kad prieš 15 metų, kai prie Valkininkų teko rinkti tautosaką, tai jos širdis ir ausys jau buvo taip apkartintos, kad „neišgirdo“ gausybės dabar šioj knygoj publikuojamų dainų, nes, jei koks drašesnis seniokas užtraukdavo savo „romansus“, tai „akademiskai“ pagalvojusi, nusprendė, kad tai sentimentalų, romantiška ir išgalvota, nes keistai skambėdavo žiaurios ir epiškos meilės istorijos.

Dabar atidžiau perskaičius partizanų dainas, pamatai, kaip giliai jos įsirepę į gimtąją kruviną žemę. Kiek čia daug dokumentikos, tikrų vietovių pavadinimų, datų, vardų ir įvykių. Partizanų dainos labai daug perėmė iš senųjų liaudies dainų, maironiškosios lyrikos, tik tragiškoji rezistencijos tikrovė lėmė tai, kad vietoj dainose įprastų „rūtelės“, „vainikėlio“, „žirgelio“ ir kitų „šilkinų“ simbolių atsirado naujas įvaizdis — už Tėvynę žuvusio mylimojo kapas ir pirmosios gėlės buvo žuvusiems pagerbti padėtos, ir pirmieji kryžiai buvo pastatyti dainose, daugybėje dainų. Šioje knygoje yra dulkų dainos, o kiek jų yra visoj Lietuvoj?

Tai sušaudytos, gaudžios ir heroiškos dainos, į lyriškąjį lietuvių liaudies dainyną atnešantios karžygiškų motyvų, turinčių giluminių ryšių su mūsų žymiaja istorine daina „Oi, leikia, leikia gulbių pulkelis“. Kiek jose drąsos, ryžto, pasiaukojimo bei meilės tautai ir savo artimui, pranašiškos aiškiaregystės ir kraujo.

Dainas pradėjom dainuoti visoj Lietuvoje, dainuota Džukijos sukurta, „Pražydo pirmos melsvos žibuoklės“, kurios paskutinis posmas išreiškė tautos nuotaikas:

„Miegoki tyliai, miels partizane, Tave brangioji šalis liūdės! Padėjęs galvą pačioj jaunystėj — Tave Lietuva laisva minės!“ Dainoj „Ant Nemuno kranto“ jau ašarodami traukėm: „Ant Nemuno kranto ant pievų žalių Ten guli jaunutis vaikas, Aplinkui žiedeliai gražiuji gėlių pinas.“

Po to dainavome ilgą ir labai tragišką „Ar aplankei, sūnau, tėvelį“ ir padėką Mamytei, kuri, nors ir žuvo, bet suspėjo sūnus perspėti: „Išdrįsai jiems, tiems stribams, pastoti kelią: silpna, beginklė ir viena“. Daina vadinasi „Sudiev Mamyte“. Po jos dainavom „Liūdnai kaukė vėjas“, kaip Kučias valgančius partizanus apsvaidė granatom ir padegė

Šios studijos mokytoja E. Kliknaitė 1996 m. gegužės mėnesį yra sėkmingai baigusi Vilniaus M. K. Čiurlionio meno gimnaziją. Besimokydama joje, nuo 1987 iki 1996 metų, ji yra daug kartų pasirodžiusi Vilniaus Operos ir baleto teatro pastatymuose.

E.Š.

namus. Daina, skirta Mindaugui ir Bijūnui, yra apie Vladą Stepulį ir Vabuolį-Bijūną, kurie buvo nuuodyti Janėnų kaime grįžę iš kelionės į užsienį. Vladas Stepulis buvo nuostabiai taurus žmogus — net ir „apkabinęs nukautą priešą, verkdamas broliu vadino“, dainos žodžiais tariant:

„Kas, kuo atlygins skriaudą Tėvynei
Už tokį sūnų, koks tu buvai?
Ir kaip siaubinga, kad nuo kaimynų
Piktos niekšybės praužvai.“

O Bijūnelis, būry jauniasias,
Visur lydėdavo tave,
Todel Aukščiausias jūs

neišskyrė,
Amžiams ilsėsitės drauge“. Ir taip sudainavę 10 partizanų dainų, labai dėkingi F. Stroliai, kad sugalvojo šią dieną paskirti Partizanų atminimui ir bent mintimis padėti gėlių ant jų nežinomų kapelių.

Mūsų miela renginių vadovė atsisveikino ir pranešė, kad išvyksta atostogų į Vilnių. Dabar lauksime Elenutės Sirutienės grįžtantios, tada „Seklyčioje“ ji turės mums pasakoti išpuodius apie visus ir viską. Elenutė lankė gimnaziją Vilniuje, tai sostinę puikiai pažįsta.

Po visų liūdų ir linksmy pasnėkusių pasivažiavim skaniais pietumis, traukėm laimę iš šulinio ir linkėjom Elenutei „gero vėjo“, skrendant į Tėvynę.

Emilija J. Valantinienė

Jau ruošiamasi XIII Amerikos lietuvių kongresui! Šis neeilinis, plataus masto renginys vyksta kas penkeri metai. Šiais metais kongresas organizuojamas spalio 23-24 dienomis Čikagoje, į ruošia Amerikos lietuvių tarybos Čikagos skyrius, vadovaujamas Matildos Marcinkienės. Kongreso šloks: „Sutartinai dirbkime Lietuvai!“ Kongreso rengimu rūpinis įvairūs komitetai. Norėdami sužinoti daugiau informacijos, skaitykite spaudoje arba skambinkite į ALTO būstinę tel. 773-434-2040.

Skelbimai

• Robert F. Kraye, Houston, TX, šelpia Lietuvoje našlaicius studentus. Atsiuntę \$300 auką, su galimybe dar \$300 pagal „matching fund“ programą. Viso \$600. Dekojame! „Lietuvos Našlaicių globos“ komitetas, 2711 West 71st St., Chicago, IL 60629.

• Karaliaučiaus srities lietuviškų mokyklų paramai per Mažosios Lietuvos lietuvių draugiją Čikagoje aukoj: \$100 - Marija Ročkuvienė, \$50 - dr. Albertas Gasas, \$25 - Zigmantas A. Dičpinigaitis. Rėmėjams dekojame. „Karaliaučiaus krašto lietuvių“, 1394 Middleburg Ct., Naperville, IL 60540-7011.

• Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinama nuomimais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road, Tel. (773) 847-7747.

• Š. m. birželio 26 d. Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Čikagos skyrius (ALIAS) organizuoja ekskursiją pėsčiomis po Čikagos vidurmiestio šiaurinę dalį. Renkamės 11 val. ryto SANTA FE pastato, esančio Michigan ir Jackson gatvių susikirtime, vestibulyje. Įėjimas iš 224 S. Michigan Ave. Ekskursiją praves Jurgis Anyasas.

9220



Lietuvos Vyčių tautinių šokių grupės vadovas Frank Zapolis sveikina baleto studijos mokytoją Eglę Kliknaitę po jos mokinių koncerto, vykusio PLC Lemonte. Nuotr. Jono Tamulaičio